

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 28/2014 (2554) Rok LVI 3-10.8.2014

„Szczęść Boże” w czas żniw

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Rok Emigracji: 150. Wyzłom, Wsi

Ośrodki Polskiej Misji Katolickiej we Francji zapraszają na letni wypoczynek

Domy PMK, zarządzane przez Stowarzyszenie Concorde, prowadzone są przez wspólnoty zakonne, a o ich standard zabiega wyspecjalizowany personel. Wszystkie nasze Ośrodki dają możliwość różnorodnego rodzaju pobytów: od kilkudniowych do

tygodniowych czy nawet dłuższych. Przystępne ceny pozwalają na korzystanie z ich propozycji wszystkim zainteresowanym. W niektórych przypadkach Stowarzyszenie udziela zniżek, a nawet przyjmuje nieodpłatnie znajdujących się w trudnej sytuacji.

Pobyt w Lourdes - Polski Dom Pielgrzyma

Dom «Bellevue», położony na zboczu wzgórza dominującego nad sanktuarium Maryjnym, prowadzony jest przez siostry Najświętszej Rodziny z Nazaretu. W ciszy i pośród otaczającej zieleni, z widokiem na pasmo Pirenejów można wypocząć, spędzić czas na medytacji i modlitwie. Dom dysponuje również pokojami dla osób niepełnosprawnych. Maison de la Mission Catholique Polonaise BELLEVUE - Route de Bartrès, 65100 Lourdes; tel.: 05 62 94 91 82, fax 05 62 42 08 75; e-mail: pmk-lourdes@club-internet.fr; www.pmk Lourdes.blogspot.fr

Pobyt w regionie paryskim - La Ferté sous Jouarre

Dom PMK, położony 45 km od Paryża, jest idealnym miejscem na wypoczynek, dni skupienia, rekolekcje czy seminaria. Przyjmuje osoby (indywidualnie) oraz grupy pielgrzymkowe i turystyczne. Duże sale, piękne parkowe otoczenie, pozwalają na organizację różnych uroczystości rodzinnych oraz przeżywanie świąt w serdecznej polskiej atmosferze. Dom znajduje się niedaleko od Disneylandu. Maison de la Mission Catholique Polonaise - 31, rue d'Hugny, 77260 La Ferté sous Jouarre, tél./fax 01 60 22 03 76 lub 09 50 38 40 92; e-mail: pmk.laferte@free.fr; www.pmkjouarre.blogspot.fr

Pobyt na Korsyce

Pobyt na Korsyce - Dom św. Jacka

Położony w pięknym parku oliwnym, 2 km od morza i 6 km od Bastii na Cap Corse, Dom św. Jacka przyjmuje przez cały rok zorganizowane grupy rekolekcyjne, grupy turystyczne oraz wszystkie osoby pragnące wypoczynku i ucieczki od hałasu dnia powszedniego. Przyjmuje gości z okazji świąt. Cieszy się sympatią miejscowej społeczności korsykańskiej, z którą organizuje wspólne uroczystości. Maison Saint Hyacinthe - 20200 Santa Maria Di Lota, Lieu Dit Miomo BASTIA; tel/fax: 04 95 33 28 29; e-mail: mshcourse@yahoo.fr; www.maison-saint-hyacinthe.com

Pobyt w Bretanii - Dinard - Willa «La Vistule»

Willa ta jest charakterystycznym przykładem rezydencji nadmorskiej z końca 19. wieku. Usytuowana jest 100 m od morza. Jest ona własnością Towarzystwa Historyczno-Literackiego. Od czerwca 2007 r., po generalnym remoncie i starannym unowocześnieniu wnętrza, willa jest zarządzana przez Stow. Concorde. Villa «La Vistule» - 5, rue de la Vistule; 35800 Dinard - St. Enogat; tél. 02 99 46 71 71; e-mail: la.villa.vistule@onet.eu

Pobyt w Solognie Dom Bożego Miłosierdzia - La Ferté Imbault

Otoczony lasem Dom Bożego Miłosierdzia położony jest w dolinie zamków nad Loarą. Pomyślany jest, jako miejsce głoszenia miłosierdzia Bożego oraz świadczenia miłosierdzia wobec człowieka. Posługę w Domu pełnią Siostry Jezusa Miłosiernego. Zapraszają na rekolekcje, dni skupienia i wypoczynek. Dom jest otwarty cały rok, dysponuje pokojami dla niepełnosprawnych. Można się tu zatrzymać zwiedzając Francję. Maison de la Misericorde Divine Soeurs de Jésus Miséricordieux - Rothere, 41300 la Ferté Imbault; tel/fax 02 54 96 20 28; port.: 07 53 49 57 74; e-mail: misericordedivine.pmk@interia.eu; www.jesusmisericordieux.blogspot.fr

Telegram o wolności i... chlebie

Sierpień to bardzo znaczący miesiąc w zbiorowej świadomości Polaków. Bo to i historyczna pamięć, ale i czas... ziemi, drzew, jejych łanów i... żniw! Zwłaszcza, że ta nasza czysta ziemia – czysta – oznaczała zawsze w polskich dziejach i wolność. Kiedy wróg wkroczył w nasze granice, pozabawiał naród jego suwerenności, ziem, ale i... ziemi. Bo ta ziemia była zawsze nie tylko żywicielką, ale i ostoją naszą narodową tożsamości. Przecież to pośród polskich pól od zarania dziejów stały domostwa, z których szły całe pokolenia żołnierzy i powstańców, by walczyć o wolność czystej ziemi, wiary, języka, polskiego ducha. Sierpień to szczególnie pamięć Cudu nad Wisłą, co stał się w Uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny 1920 r., i co ratował nie tylko „naszą” wolność, ale i „waszą” (!), razem z całą chrześcijańską, zachodnią cywilizacją. Tę, o którą heroicznie, wbrew biernemu światu, walczyli znowu, i zginęli, w lecie 1944 roku Powstańcy Warszawy. I znowu w sierpniu, 1980 roku, pomnieliśmy się o wolność narodu, o prawo do samostanowienia, o polską tożsamość! I znowu ta narodowa Solidarność, rozbudzona na świętym, ale i polskim nauczaniu, „naszego” Papieża, rozlała się po całej Europie, na przekór wszystkim siłom Zła! Choć widzimy przecież dzisiaj, musimy widzieć, nawet w ten piękny sierpniowy dzień 2014 roku, że te siły zła znów podnoszą głowę – swą diabelską ideologią szerzenia śmierci: na polach bitew, prześladowań i w zagubionych, zasklepionych sercach – u nas, i u was. Pamiętajmy więc nieustannie o naszych, sierpniowych bohaterach i o polskiej ziemi, co jest wolnością i chlebem! P.O.

rys. Leszek Biernacki

Z SATYRYCZNEJ TEKI

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- Do Syna swego nas prowadź – str. 5
- Kochająca matka zawsze trzeźwa – str. 8
- Marie, Notre Dame du Ciel – str. 11
- Dar świętości Jana Pawła II – darem miłosierdzia – str. 14
- Deszcz łask w Paray-le-Monial – str. 19

High life a la polonaise

Jan Engelgard

Kto nie chętniej mówi dzisiaj w Polsce o wielkich zdobyczy, jaką jest wolność uwalczona w 1989 roku? Kto nie chętniej ma jej skrzętnie negatywny obraz tego, co działo się przed 1989 rokiem? Kto jest niegorliwszym zwolennikiem „demokracji” i „wolności słowa”? Obok politycznego establishmentu są to dwa środowiska – dziennikarzy i celebrytów. Czyli, gdybyśmy mieli określić je i znaleźć wspólny mianownik – to są beneficjenci przemian, oni zyskali na świecie i mają ją czegóż bronić.

Skoncentruję się na świecie celebrytów. To okropny termin, ale trudno o inne określenie. To towarzystwo funkcjonuje od lat w rzeczywistości stworzonej przez media – jedni żyją z drugich. Tabloidy i kolorowe pisma wybierają sobie swoich „bohaterów”, którzy zapełniają łamy tych piśmideł dzień w dzień, podając czytelnikom spreparowane historyjki, kolejne zdrady i małżeństwa, rozstania i awantury. Mamy „skandale”, zdjęcia „z ukrycia” gdzieś na plaży czy w supermarkecie, na parkingu czy w restauracji. Celebryta żyje z tabloidów a one z niego. Wszystkie historyjki są wcześniej umówione, to klasyczne „ustawki”, wyreżyserowane i odpowiednio spreparowane. Jeśli widzimy w tabloidzie zdjęcie premiera chodzącego na zakupy lub wyrzucającego śmieci – to też jest „ustawka”. Na marginesie, to raczej żenujące, że premier rządu RP godzi się na tego typu prostackie chwyt, ujmuje mu powagi przynależnej szefowi rządu RP.

ciąg dalszy na str. 6

foto: T. Różniak

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____ Rok (56,60€) Pół roku (30,30€) Miesiąc (5€)

Adres: _____ Przyjaciele „Głosu...” (69,60€) PDF/e-mail (49,90€)

Telefon: _____ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

KUPON
PRENUMERATY

KUPON
PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

XVIII Niedziela zwykła Rok A

PIERWSZE CZYTANIE

Iz 55,1-3a

Czytanie z Księgi proroka Izajasza

To mówi Pan Bóg: „Wszyscy spragnieni przyjdźcie do wody, przyjdźcie, choć nie macie pieniędzy. Kupujcie i spożywajcie, dalejże, kupujcie bez pieniędzy i bez płacenia za wino i mleko. Czemu wydajecie pieniądze na to, co nie jest chlebem? I waszą pracę na to, co nie nasyci? Słuchajcie mnie, a jeść będziecie przysmaki i dusza wasza zakosztuje tłustych potraw. Nakłońcie wasze ucho i przyjdźcie do mnie, postuchajcie mnie, a dusza wasza żyć będzie”.

DRUGIE CZYTANIE

Rz 8,35.37-39

Czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Rzymian

Bracia: Któż nas może odłączyć od miłości Chrystusowej? Utrapienie, ucisk czy prześladowanie, głód czy nagość, niebezpieczeństwo czy miecz? Ale we wszystkim tym odnosimy pełne zwycięstwo dzięki Temu, który nas umiłował. I jestem pewien, że ani śmierć, ani życie, ani aniołowie, ani zwierzchności, ani rzeczy teraźniejsze, ani przyszłe, ani potęgi, ani co wysokie, ani co głębokie, ani jakiegokolwiek inne stworzenie nie zdoła nas odłączyć od miłości Boga, która jest w Chrystusie Jezusie, Panu naszym.

EWANGELIA

Mt 14,13-21

Słowa Ewangelii wg św. Mateusza

Gdy Jezus usłyszał o śmierci Jana Chrzyciela, oddalił się stam-

L. Lombard - Rozmnożenie chleba

ąd w łodzi na miejsce pustynne, osobno. Lecz tłumy zwiedziały się o tym i z miast poszły za Nim pieszo. Gdy wysiadł, ujrzał wielki tłum. Zlitował się nad nimi i uzdrowił ich chorych. A gdy nastął wieczór, przystąpili do Niego uczniowie i rzekli: „Miejsce tu jest puste i pora już spóźniona. Każ, więc rozejść się tłumom: niech idą do wsi i zakupią sobie żywności”. Lecz Jezus im odpowiedział: „Nie potrzebują odchodzić; wy dajcie im jeść”. Odpowiedzieli Mu: „Nie mamy tu nic prócz pięciu chlebów i dwóch ryb”. On rzekł: „Przynieście mi je tutaj”. Kazał tłumom usiąść na trawie, następnie wziął te pięć chlebów i dwie ryby, spojrział w niebo, odmówił błogostawieństwo i połamawszy chleby, dał je uczniom, uczniowie zaś tłumom. Jedli wszyscy do sytości i zebrano z tego, co pozostało, dwanaście pełnych koszy ułamków. Tych zaś, którzy jedli, było około pięciu tysięcy mężczyzn, nie licząc kobiet i dzieci. □

LITURGIA SŁOWA

Wniebowzięcie NMP

PIERWSZE CZYTANIE Ap 11,19a;12,1.3-6a.10ab

Czytanie z Księgi Apokalipsy św. Jana Apostoła

Świątynia Boga w niebie się otworzyła i Arka Jego Przymierza ukazała się w Jego świątyni. Potem ukazał się wielki znak na niebie: Niewiasta obleczone w słońce i księżyc pod jej stopami, a na jej głowie wieniec z gwiazd dwunastu. Ukazał się też inny znak na niebie: Oto wielki Smok ognisty, ma siedem głów i dziesięć rogów, a na głowach siedem diademów. Ogon jego zmiata trzecią część gwiazd z nieba i rzucił je na ziemię. Smok stanął przed mającą urodzić Niewiastą, ażeby skoro tylko porodzi, pożreć jej Dziecko. I porodziła Syna – mężczyznę, który będzie past wszystkie narody różgą żelazną. Dziecko jej zostało porwane do Boga i do Jego tronu. Niewiasta zaś zbiegła na pustynię, gdzie ma miejsce przygotowane przez Boga. I usłyszałem donośny głos mówiący w niebie: „Teraz nastąpi zbawienie, potęga i królowanie Boga naszego i władza Jego Pomażaćca”.

G. Reni - Wniebowzięcie NMP

DRUGIE CZYTANIE

1 Kor 15,20-26

Czytanie z Pierwszego Listu św. Pawła Apostoła do Koryntian

Bracia: Chrystus zmartwychwstał, jako pierwszy spośród tych, co pomarli. Ponieważ bowiem przez człowieka przyszła śmierć, przez człowieka też dokona się zmartwychwstanie. I jak w Adamie wszyscy umierają, tak też w Chrystusie wszyscy będą ożywieni, lecz każdy według własnej kolejności. Chrystus, jako pierwszy, potem ci, co należą do Chrystusa, w czasie Jego przyjścia. Wreszcie nastąpi koniec, gdy przekaże królowanie Bogu i Ojcu i gdy pokona wszelką Zwierchność, Władzę i Moc. Trzeba, bowiem, ażeby królował, aż położy wszystkich nieprzyjaciół pod swoje stopy. Jako ostatni wróg, zostanie pokonana śmierć.

EWANGELIA

Łk 1,39-56

Słowa Ewangelii wg św. Łukasza

W tym czasie Maryja wybrała się i poszła z pośpiechem w góry do pewnego miasta w pokoleniu Judy. Weszła do domu Zachariasza i pozdrowiła Elżbietę. Gdy Elżbieta usłyszała pozdrowienie Maryi, poruszyło się dzieciątko w jej łonie, a Duch Święty napetnił Elżbietę. Wydała ona okrzyk i powiedziała: „Błogostawiona jesteś między niewiastami i błogostawiony jest owoc Twojego łona. A skądże mi to, że Matka mojego Pana przychodzi do mnie? Oto, skoro głos Twego pozdrowienia zabrzmiał w moich uszach, poruszyło się z radości dzieciątko w moim łonie. Błogostawiona jesteś, któraś uwierzyła, że spełnią się słowa powiedziane Ci od Pana”. Wtedy Maryja rzekła: Wielbi dusza moja Pana, i raduje się duch mój w Bogu, Zbawcy moim. Bo wejrzał na uniżenie swojej Służebnicy. Oto, bowiem otdąd błogostawić mnie będą wszystkie pokolenia. Gdyż wielkie rzeczy uczynił mi Wszechmocny. Święte jest imię Jego. A Jego miłosierdzie na pokolenia i pokolenia. Nad tymi, którzy się Go boją. Okazał moc swego ramienia, rozproszył pyszniących się zamysłami serc swoich. Strącił władców z tronu, a wywyższył pokornych. Głodnych nasycił dobrami, a bogatych z niczym odprawił. Ujął się za swoim sługą, Izraelem, pomny na swe miłosierdzie. Jak obiecał naszym ojcom Abrahamowi i jego potomstwu na wieki. □

Do Syna Swego nas prowadź

Dla naszej Ojczyzny, Polski, ten rok jest szczególny – w sercach wielu wierzących odżywiają wezwania Jana Pawła II, którego kanonizację przeżywalismy w kwietniu. Święty Jan Paweł II był dla świata przykładem wielkiego pielgrzyma miłości. Niech więc będzie to poa powieź i na nasze sierpniowe wędrówki.

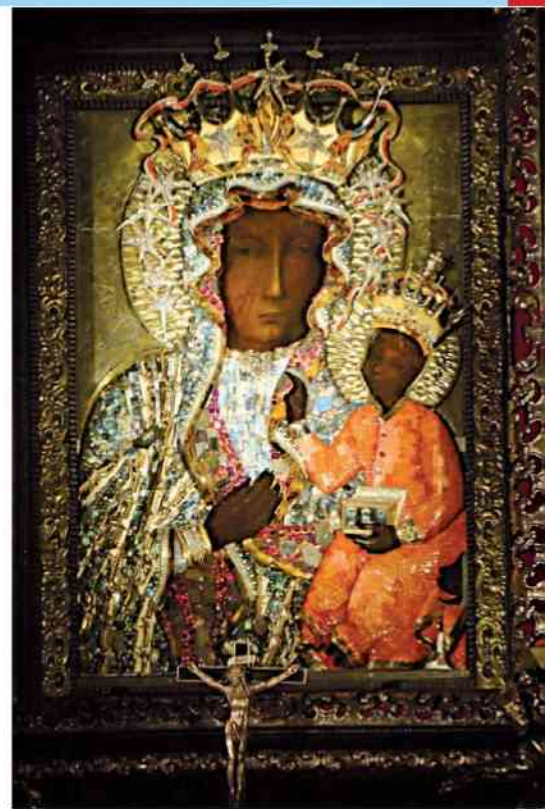
Warto uwzględnić miejsca szczególnie modlitwy, jakimi są sanktuaria Maryjne – te w naszych rodzinnych Diecezjach i to najważniejsze – Czarnej Madonny w Częstochowie. Podczas swej pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny, w 1979 r. Jan Paweł II wskazał Jasną Górę, jako „sanktuarium narodu”. Mówił wtedy: „Przyzwyczaili się Polacy wszystkie niezliczone sprawy swojego życia, różne jego momenty ważne, rozstrzygające, chwile odpowiedzialne, jak wybór drogi życiowej czy powołania, jak narodziny dziecka, jak matura czyli egzamin dojrzałości, jak tyle innych... wiązać z tym miejscem, z tym sanktuarium. Przyzwyczaili się ze wszystkim przychodzić na Jasną Górę, aby mówić o wszystkim swojej Matce – Tej, która tutaj nie tylko ma swój Obraz, swój Wizerunek, jeden z najbardziej znanych i najbardziej czczonych na całym świecie, ale która tutaj w jakiś szczególnie sposób jest. Jest obecna. Jest obecna w tajemnicy Chrystusa i Kościoła – (...). Jest obecna dla każdego i dla wszystkich, którzy do Niej pielgrzymują.”

Pielgrzymka przed tron Królowej Polski na Jasnej Górze na trwałe wpisała się w kalendarz naszej Ojczyzny. Intencje pielgrzymowania są bardzo różne – prośby, dziękczynienia, bądź chęć zadośćuczynienia za popełnione zło. Najważniejszym jednak celem pielgrzymki jest nawrócenie, spotkanie z Bogiem i pogłębienie wiary. Do tego zawsze potrzebna jest pomoc. Najpewniejsze wsparcie daje Maryja. Stąd też w tym roku wyruszymy z prośbą: „Do Syna Swego nas prowadź”. Któż lepiej niż Maryja może nas pewnie prowadzić do pogłębienia wiary w Syna Bożego?

Pieszka Pielgrzymka to szczególne rekonstrukcje – w drodze, które pozwalają budować wspólnotę. Uczestnicząc w pielgrzymce doświadczamy prawdy, że przez życie nie kroczy się samemu, ale z innymi. Dzisiejszy świat próbuje wyrzucić sferę wiary poza margines. W takiej sytuacji wierzący często doznają poczucia izolacji, osamotnienia, a nawet strachu z powodu wyznawanej wiary.

Jakże aktualne są tu słowa Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego: „Patrzmy, jak powstają potężne organizacje, jak się mobilizuje środki i siły, jak wiele pieniędzy idzie tylko na to, aby wam odebrać wiarę w Boga, aby wam serce wystudzić i pozbawić was religijnej pobożności” (maj 1961 r.). Wobec takiego nastawienia świata, pozytywnym świadectwem życia religijnego jest pielgrzymowanie tysięcy osób – od małych dzieci po ludzi sędziwych wiekiem. W tej wspólnocie wszyscy wznoszą tę samą modlitwę do Boga, przeżywają tę samą radość, są względem siebie życzliwi, pomagają sobie wzajemnie. Nie boją się głośno mówić o Bogu. Taka jedność wspólnoty pokazuje, jak fałszywe jest wmawianie, iż świat rządzi się prawem „konfliktu pokoleń”, tu nie ma podziałów, tu każdy jest bratem i siostrą – tak się do siebie podczas pielgrzymiej drogi zwracamy – tu realizuje się wezwanie Jezusa, który prosił Ojca: „aby wszyscy stanowili jedno” (J 17, 21). Najważniejsze jest odkrywanie prawdy. Na pielgrzymce poszukiwanie prawdy jest łatwiejsze, bo nikt nie musi się kryć ze swoimi przekonaniami, wszyscy wierzą tak samo, nikt nie zostaje wyszydzony. Każdy każdemu stara się pomóc i zrozumieć, jak w kochającej się rodzinie. Czas pielgrzymki, pomimo trudu, szybko ucieka. Po powrocie do codzienności stajemy w inny sposób wobec tych samych wyzwań otaczającego nas świata. Zapal płonący z umocnionej wiary i z doświadczenia spotkania Syna Maryi wcale nie musi szybko ostygnąć. Wiele pielgrzymów nadal spotyka się w swoich parafiach; uczestnicząc w Mszach św., wracając do treści z przeżytej pielgrzymki, pogłębiając więź z Bogiem i przyjaźń między sobą. Jest też wielu takich, których pielgrzymka zmobilizowała do codziennej modlitwy, do włączenia się w życie wspólnot parafialnych, przez co ubogacając również swoje rodziny doznaniem miłości Chrystusa.

Z radością i wdzięcznością przyjmujemy każdy pielgrzymi trud. Wyruszenie na piel-

grzymi szlak, z całego serca was do tego zachęcamy (...).

Pielgrzymka to nie tylko jej uczestnicy, to również możliwość do dawania świadectwa wiary, życzliwości przez ugoszczenie i przyjęcie na nocleg pielgrzymów. Przez część naszych miast i wiosek kroczą pielgrzymi zdążający na Jasną Górę. To wspaniała okazja, aby obdarzyć ich pomocą i gościnnością, „gdyż przez nią niektórzy, nie wiedząc, aniołom dali gościnę” (Hbr 13, 2).

Nie wszyscy mogą w tym roku wyruszyć na pielgrzymi szlak. Wielu musi pozostać w swoich domach przy codziennych obowiązkach rodzinnych, w pracy – Was też zapraszamy do wspólnego duchowego pielgrzymowania. Szczególne jednak zaproszenie kierujemy do chorych i cierpiących oraz tych, którzy ze względu na wiek nie mogą już iść w pielgrzymce pieszej. Łączcie się z nami poprzez modlitwę i ofiarowane cierpienie. My o was też chcemy pamiętać w drodze i nieść wasze intencje do Maryi, naszej Matki. Za wszelkie wsparcie modlitwą, dary duchowe i różnorakie dowody życzliwości jesteśmy bardzo wdzięczni. □

Ks. Michał Moří

Dyrektor Pieszkiej Pielgrzymki

ZAKOPANE | 20 lipca krakowski biskup pomocniczy Damian Muskus przewodniczył obchodom stulecia sanktuarium i parafii Matki Boskiej Objawiającej Cudowny Medalik w Zakopanem na Olczy.
BIESZCZADY | Ulicami Polańczyka – uzdrowskiej miejscowości nad Zalewem Solińskim – przeszła 18 lipca wieczorem Droga Krzyżowa. Nabożeństwo odbyło się w ramach Wakacyjnej Ewangelizacji Bieszczadów (WEB) „Bieszczady dla Jezusa 2014”.

WATYKAN | Po gorącym apelu o dalsze modlitwy w intencji pokoju w Ziemi Świętej, z jakim Franciszek wystąpił już 13 lipca, obecnie Papież zadzwonił osobiście do prezydentów Izraela – Szimona Peresa i Autonomii Palestyńskiej – Mahmuda Abbasa. W rozmowach z obu politykami papież wyraził bardzo poważne zatroskanie z powodu obecnej sytuacji w Strefie Gazy, podkreślając przy tym, że

klimat narastającej wrogości, nienawiści i cierpienia obu narodów pociąga za sobą coraz liczniejsze ofiary i stwarza sytuację wymagającą pilnej pomocy humanitarnej.

HISZPANIA | Czas wakacji to okres wzmożonej pracy w parafiach leżących na wybrzeżu śródziemnomorskim czy też na szlaku św. Jakuba Apostoła. Liczba osób w miejscowościach nadmorskich wzrasta niekiedy o kilka tysięcy. Zwiększa się zatem i liczbę Mszy św., tak aby przyjąć wszystkich wiernych. Na szlaku św. Jakuba kościoły są otwarte do późnych godzin nocnych a episkopat zachęca do szczególnej troski o celebrowanie. Wierni powinni mieć ułatwiony dostęp do sakramentów. W miejscowościach, gdzie jest dużo turystów zagranicznych zachęca się do organizowania tzw. Mszy międzynarodowych. □

High life a la polonaise

ciąg dalszy ze str. 3

Czemuż się więc dziwić, że w tym procederze biorą udział tandetne gwiazdy i gwiazdeczki nie mające nic ciekawego do powiedzenia i zaprezentowania.

Byłoby to śmieszne, gdyby nie to, że w tym prymitywnym świecie obracane są wielkie pieniądze, dodajmy od razu, pieniądze otrzymywane za nic. Młodzi ludzie otrzymujący spore sumy z reguły nie zachowują się odpowiedzialnie – korzystają z życia pełną piersią. Jak to życie wygląda? Bardzo prosto – nocne lokale, drogie restauracje, alkohol i narkotyki. Co jakiś czas te same tabloidy, które „pompują” jednego czy drugiego celebrytę, informują o jego wybrykach, czasami nawet go piętnują i niszczą. To też jest jedna z reguł obowiązujących w tym chorym świecie. A więc jakaś aktorka wjechała po pijanemu w ślup, a inny aktorzyna pobit policjantów, wcześniej im użyczając i łącząc. To są jednak drobiazgi – ci ludzie bez zasad i wychowania – zaczynają być realnym zagrożeniem dla innych. Przykład z ostatnich dni – Dariusz K., były mąż znanej piosenkarki Edyty Górniak, w biały dzień zmiata z przejścia dla pieszych prze-

chodzącą na zielonym świetle 63-letnią kobietę. Ofiara ginie na miejscu. Celebryta jechał ponad 80 km na godzinę w swoim wartym grubo ponad 150 tys. złotych BMW. Na miejscu nie okazuje żadnych uczuć, odmawia zeznań, bo niby nic nie pamięta, od razu chce opuścić areszt za kaucją w wysokości 500 tys. złotych. Wychodzi na jaw, że zażywał kokainę. Do aresztu policyjnego przychodzi jego „obecna partnerka”, rzuca mu się na szyję i... mdleje. Przy okazji wychodzi na jaw styl życia celebryty – szybkie samochody, japońskie restauracje, whisky, narkotyki. Jest zadłużony, ale jeździ najdroższym samochodem. Sąd nakazuje trzymiesięczny areszt. Ale pewnie tylko dlatego, że opinia publiczna jest oburzona.

Nie minęło kilkanaście dni i mamy nowy wyczyn. 32-letni syn sędziny z Rumii wjeżdża późnym wieczorem luksusowym samochodem... na moło w Sopocie i rani 20 osób, w tym jedną ciężko. Ponoć jest niepoczytalny i niezrównoważony psychicznie, tak samo jak pewna 31-latk, prawnik(!), która na Rondzie Dmowskiego w Warszawie wjechała rozjeżdżonym autem do... przejścia podziemnego. Była noc, więc nikt nie zginął – była pod wpływem alkoholu. W sądzie mówi, że

nie interesuje jej areszt, bo „komplikuje to jej plany urlopowe”. Po wielu miesiącach sąd kieruje ją na... obserwację psychiatryczną. Internauci są oburzeni.

To tylko kilka przykładów. Życie high life a la polonaise kwitnie – w kraju, w którym lawinowo wzrasta margines ludzi na skraju ubóstwa, w kraju, który nawiązuje do szczytnych idei solidarności i sprawiedliwości. Czy o tym marzyli robotnicy strajkujący w Stoczni Gdańskiej? Pytanie retoryczne i ktoś powie – naiwne. Ale chyba zasadne. Czy marzyli o kraju, w którym marnej kondyty celebryta zarabia więcej niż prezydent i premier? O kraju, gdzie mamy nową kastę świętych krów, których prawo nie obowiązuje? Kiedyś mówiło się o klasie próżniaczek, charakteryzującej się ostentacyjną konsumpcją i wykonywaniem zajęć nieproduktywnych. To miał być negatywny symbol dzikiego kapitalizmu. Minęło ponad 100 lat i nic się nie zmieniło. Oczywiście, ta nasza klasa próżniacza to nic w porównaniu z amerykańską czy nową rosyjską, ale to nie jest żadne usprawiedliwienie. Jedynym może być tylko to, że ten cyrk dla ubogich jest „kupowany” przez część społeczeństwa, które konsumuje jego produkty niczym świeże bułeczki. □

Jan Engelgard

Z KRAJU

- Nie udała się próba odwołania w Sejmie MSW Sienkiewicza, który był „bohaterem” afery taśmowej. Na tym tle doszło jednak do kontrowersji w klubie PSL, gdzie Pawlak zaprezentował odmienne zdanie, niż jego koledzy.
- Koniec zapału w jednoczeniu prawicy? Z badań sondażowych wynika, że prawicowy blok może liczyć na mniejsze poparcie, niż mają osobno PiS, Polska Razem i Solidarna Polska. Tłumaczyłoby to impas w rozmowach PiS z Ziobrą i Gowinem.
- W konwencji środowisk prawicowych, zorganizowanej przez PiS, nie wzięli udziału Ziobro i Gowin. Na spotkaniu obecni byli natomiast m.in.: Mularczyk i Kurski (Solidarna Polska), Iglicka-Okólska (Polska Razem), b. poseł PO Smirnow, Podkański (Stronnictwo Piast), szef Solidarności Duda oraz prof. Gliński.
- W Sejmie powstał klub – Sprawiedliwa Polska, do którego weszli wspólnie „gowinowcy” i „ziobryści”.
- Prawica jednak zjednoczona. Liderzy PiS, Solidarnej Polski i Polski Razem Kaczyński, Ziobro i Gowin podpisali porozumienie o współpracy. Zakłada ono m.in. start w wyborach samorządowych i parlamentarnych z list PiS oraz poparcie jednego kandydata w wyborach prezydenckich. „Jesteśmy razem, razem zmienimy Polskę, razem zwyciężymy” – podkreślił prezes PiS.
- Tusk miał dostać od niemieckiej kanclerz Merkel propozycję zastąpienia van Rompuy na stanowisku szefa Rady Europejskiej. Pogłoska się nie potwierdziła. Natomiast po odrzuceniu przez kraje Europy Środkowo-Wschodniej kandydatury Włoszki Mogherini na stanowisko szefa dyplomacji UE, zaczęto mówić o szansach na to stano-

wisko Sikorskiego.

- 38 procent badanych przez CBOS deklaruje, że jest przeciwnikami rządu Tuska, to o 2% więcej niż przed miesiącem. Pora uciekać do Brukseli?
- Najstynniejsza afera ostatnich tygodni – nielegalne podsłuchy osób publicznych, czyli tzw. „spisek kelnerów” powoli znika z pierwszych stron gazet. Taśmy są obecnie w posiadaniu CBA. Ich pokłosiem miały być m.in. rewizje związane z polityczno-biznesową działalnością posła i szefa klubu PSL Burego. Śledczy mają podobno mocne dowody na korupcyjny układ na Podkarpaciu. Rewizji dokonano podczas głosowań w Sejmie w sprawie odwołania MSW Sienkiewicza, co odebrano jako element nacisku i dyscyplinowania koalicjanta z PSL.
- Sejmowa komisja kultury poparła projekt upamiętnienia Romana Dmowskiego w związku z jego 150 rocznicą urodzin i 75 śmierci. Wnioskodawcy podkreślili, że był on „jednym z najwybitniejszych przywódców polskich i postaci II Rzeczypospolitej”.
- Twój Ruch złożył w Sejmie projekt zakładający likwidację klauzuli sumienia, na którą obecnie mogą powoływać się lekarze. „Palikotowcy” pracują też nad ustawą ułatwiającą zmianę płci.
- „Obrotowość” PSL przestaje dziwić. Wg wyliczeń medialnych Polskie Stronnictwo Ludowe obsadziło swoimi ludźmi ok. 30 tys. miejsc w instytucjach publicznych.
- Ograniczenie dostępu do stanowisk kierowniczych ze względu na system wartości to ograniczenie praw człowieka. Modelowym przykładem jest dymisja prof. Chazana z funkcji dyrektora warszawskiego Szpitala św. Rodziny. Powodem zwolnienia jest odmowa wykonania aborcji.

- Próba zablokowania ekshumacji ofiar terroru komunistycznego na Stuzewcu? Odnalezione na tym warszawskim cmentarzu przez zespół Instytutu Pamięci Narodowej szczątki ludzkie zostały przejęte przez prokuraturę, która nakazała też wstrzymanie dalszych ekshumacji.
- Prorosyjscy separatyści porwali dziekana donieckiego, księdza Wiktora Wąsowicza. Ks. Wąsowicz, który ma obywatelstwo ukraińskie, został zatrzymany, kiedy jechał odprawić Mszę św. na jednym z posterunków kontrolnych przy wyjeździe z miejscowości Gorłówka. Następnie wywieziono go w nieznanym kierunku.
- W tym roku mija 30 lat od ustanowienia przez polskich biskupów miesiąca sierpnia jako okresu abstynencji od alkoholu.
- Według szacunków IPN w Polsce jest od 1200 do 1400 komunistycznych symboli, od pomników po patronów ulic. Projekty dekomunikacji przestrzeni publicznej leżą w szufladzie Marszałek Kopacz.
- Kolejne nagrania opublikowane przez tygodnik „Wprost” dowodzą, że adwokat rządu Tuska – Gierzych – chciał stworzyć grupę wymuszającą pieniądze od najbogatszych Polaków.
- Według szacunków Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego (ISKK) w ciągu dekady w kościołach ubyło ok. 2 mln wiernych. W 2003 r. w niedzielnych Mszach św. uczestniczyło 46% wierzących, a w 2013 już tylko 39%.
- Według danych szacunkowych GUS w latach 2004–2012, poza granicami czasowo przebywało 2,1 mln Polaków. Najpopularniejsze kierunki polskiej emigracji w UE to Wielka Brytania (gdzie było 637 tys. Polaków) i Niemcy (500 tys.). □

Ludzie się zmieniają

Czasem na lepsze, a czasem na gorsze. Tylko Bóg zna całą prawdę i może osądzać serce człowieka. Ludzie jednak powinni patrzeć na fakty (te rzeczywiście, a nie telewizyjne), być zgodnie z Jezusowym pouczeniem, po owocach ich poznać” – rozróżniać owce od wilków (por. Mt 7,15–20).

W połowie lat 90. ub. wieku, kiedy Hanna Gronkiewicz-Waltz była prezesem Narodowego Banku Polskiego, miałem okazję złożyć jej wizytę. Pani prezes rozpoczęła spotkanie od podania mi Pisma Świętego i poproszenia, bym przeczytał i skomentował losowo wybrany fragment. Nawet mnie to nie zdziwiło, bo wiedziałem, że była bardzo zaangażowana w Odnówę w Duchu Świętym. W 1995 roku startowała w wyborach prezydenckich, popierana przez różne partie odwołujące się do konserwatywnych, chrześcijańskich i narodowych wartości, a także przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich. W tym czasie została zaatakowana, wyśmiana przez media za stwierdzenie, iż przed podjęciem ważnych decyzji radzi się na modlitwie Ducha Św.

Bogdan Chazan, profesor ginekologii i położnictwa, w czasach PRL-u dokonywał aborcji. Dziś wyznaje to ze skrucą i wstydem, wskazując jednocześnie na swą wiarę w Boże miłosierdzie. I stwierdza, że wspomnienie o dokonanych aborcjach motywuje go „do dalszej walki o życie, by inni lekarze nie popełniali tego błędu”. Za stanięcie po stronie pro life, czyli za obronę

życia od poczęcia do naturalnej śmierci, gotów jest zapaść znoszeniem restrykcji i prześladowań. Gronkiewicz-Waltz tymczasem zdaje się stać po nieco innej stronie, wykazując nadgorliwość w nękanii profesora. Do tego dochodzą takie sprawy, jak chociażby jej „niezłomna” postawa w obronie gejowskiej tęczy na placu Zbawiciela.

Tak! Ludzie się zmieniają... Czasem to powód do radości, a czasem do smutku. Po owocach ich poznać! Nie zaś po słownych zachwytach nad wielkim Polakiem Janem Pawłem II i siedzeniu na honorowych miejscach podczas kanonizacji. Jan Paweł II nauczał w encyklice „Evangelium vitae”: „Przerwanie ciąży i eutanazja są zbrodniami, których żadna ludzka ustawa nie może uznać za dopuszczalne. Ustawy, które to czynią, nie tylko nie są w żaden sposób wiążące dla sumienia, ale stawiają wręcz człowieka wobec poważnej i konkretnej powinności przeciwstawienia się im poprzez sprzeciw sumienia” (nr 73). Prof. Chazan wziął te słowa na serio. I za to został przez prezydent Warszawy Gronkiewicz-Waltz zwolniony. □

Dariusz Kowalczyk SJ (Gość Niedzielny)

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- Na Ukrainie trwają walki sił rządowych z separatystami wspieranymi przez Rosję. Prosyjscy separatyści poinformowali, że zestrzelili na wschodzie Ukrainy wojskowy samolot transportowy sił rządowych. Rosja ponownie zaczęła koncentrować wojska przy granicy. Prezydent Ukrainy Poroszenko poinformował, że po stronie prorosyjskich separatystów, działają rosyjscy oficerowie i używany jest najnowszy sprzęt wojskowy z Rosji. Separatyści atakowali ukraińską armię w okolicach Doniecka i Ługańska. Rosyjski samolot wojskowy zestrzelił pociskami rakietowymi nad terytorium Ukrainy należącą do tamtejszych sił powietrznych maszyną Su-25.
- Nad Ukrainą runął pasażerski Boeing malezyjskich linii lotniczych. Zginęło 290 osób. Samolot został zestrzelony rakieta, a głównym podejrzanym są siły separatystów, które mogły pomylić lot pasażerski z lotem wojskowym lotnictwa Ukrainy. Kijów zamknął przestrzeń powietrzną nad wschodnimi regionami kraju.
- Rosyjska, państwowa stacja TV skomentowała zapowiedź polsko-litewskiego wsparcia dla ukraińskiej armii twierdzeniem, że „Polacy dążą do odbudowy dawnej Rzeczypospolitej, w której Kijów byłby stolicą jednego z województw”. Było też o odzyskiwaniu majątków przez Polaków we Lwowie. Chyba jednak nas przeceniają...
- Legendarny przywódca Tatarów krymskich, były dysydent Dżemilew oskarżył Rosję o stosowanie wobec Tatarów na Krymie polityki represji po marcowej aneksji półwyspu.
- W przedterminowych wyborach parlamentar-

nych w Słowenii Partia Miro Cerara, profesora prawa, zdobyła 34,6% głosów, co oznacza, że w nowym zgromadzeniu narodowym otrzyma 36 z 90 miejsc. Partia ta powstała zaledwie kilka tygodni przed wyborami.

- Izraelska armia wezwała ok. 100 tys. mieszkańców północnej części Strefy Gazy do opuszczenia domów i zapowiedziała nasilenie ofensywy wobec Palestyńczyków. Izrael prowadził ataki lotnicze na Strefę Gazy, z której ugrupowania Hamas ostrzeliwało jego terytorium rakietami. Później przystąpił do ofensywy lądowej, w której zginęło już ponad 300 osób.

- Brytyjski premier Cameron dokonał rekonstrukcji rządu, wymieniając 11 ministrów. Cameron mianował m.in. Hammonda na ministra spraw zagranicznych. Większość powołanych to politycy eurosceptyczni.

- Juncker z Luksemburga został wybrany na szefa Komisji Europejskiej. Przywódcy państw UE nie porozumieli się w sprawie obsady innych najwyższych stanowisk. Kolejny szczyt w tej sprawie ma się odbyć 30 sierpnia

- Na kilkadziesiąt dni przed referendum o niepodległości Szkocji, przewaga zwolenników pozostania w łonie Zjednoczonego Królestwa zmniejszyła się do 6 punktów procentowych.

- Prezydent USA Obama obiecał kanclerz RFN Merkel współpracę w celu poprawy kontaktów amerykańsko - niemieckich w dziedzinie wywiadu. Wcześniej, po wykryciu afery szpiegowskiej, Berlin wezwał przedstawiciela służb wywiadowczych w ambasadzie USA w Niemczech do opuszczenia kraju.

- Kilkuset Kurdów przybyło w ostatnich dniach z Turcji do Syrii, aby walczyć z dżihadystami, którzy atakują Ajn al-Arab, miasto z dużą liczbą mieszkających w nim Kurdów.

- Pomnik Mahatmy Gandhiego, symbolu walki Indii z brytyjską kolonizacją, stanie przed gmachem parlamentu Wielkiej Brytanii. Masochiści...

- Głowa kościoła anglikańskiego abp Canterbury Justin Welby, głowa Kościoła katolickiego Anglii i Walii kard. Vincent Nichols i inni przywódcy religijni podpisali się pod wspólnym oświadczeniem przeciwników zalegalizowania w Wielkiej Brytanii eutanazji, czyli tzw. wspomaganego samobójstwa.

- Sejm Litwy rozpoczął prace nad projektami ustaw o pisowni nazwisk obcych, w tym polskich, Socjaldemokraci proponują zalegalizowanie pisowni nielitewskich nazwisk pisanych alfabetem tacińskim w wersji oryginalnej.

- Sejm Litwy wypowiedział się przeciwko używaniu dwujęzycznych tablic z nazwami ulic i miejscowości. Chodzi głównie o nazwy po polsku.

- Ojciec św. Franciszek mianował nuncjuszem apostolskim w Burundi ks. Załuskiego, podnosząc go jednocześnie do godności arcybiskupa.

- Obradujący w York Synod Generalny państwowego Kościoła Anglii zgodził się na wyświęcanie kobiet na biskupów. Przeciwnie wprowadzeniu „biskupek” były najczęściej... kobiety.

- 22 osoby zginęły w wypadku w moskiewskim metrze, do którego doszło niedaleko od stacji „Sławiański Bulwar”. □

Kochająca matka zawsze trzeźwa

Apel Zespołu Korferenji Episkatu Polski ds. Apostolstwa Trzeźwości na miesiąc abstynencji – sierpień 2014.

Miesiąc abstynencji – piękna tradycja i zadanie na nowe czasy

Trwamy w dziękczynieniu za historyczną kanonizację Jana Pawła II, który uczył nas, że święci nie przemijają, lecz pragną naszej świętości. Podejmujemy osobisty i narodowy rachunek sumienia z wierności słowom naszego nowego Świętego. Dlatego na progu sierpnia, miesiąca abstynencji, przypominamy wezwanie skierowane do Polaków na początku pontyfikatu: „Proszę, abyście przeciwstawiali się wszystkiemu, co uwłacza ludzkiej godności i poniża obyczaje zdrowego społeczeństwa, co czasem może aż zagrażać jego egzystencji i dobru wspólnemu, co może umniejszać jego wkład do wspólnego skarbcza ludzkości, narodów chrześcijańskich, Chrystusowego Kościoła”. O jakich zagrożeniach mówił papież Polak? Mówił o braku poszanowania godności człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci, o niegodnych postawach i czynach wynikających z wad narodowych. Mówił także o nadużywaniu alkoholu.

Te problemy istnieją w Polsce od dawna, jednak obecnie przybierają przerażające rozmiary. Widzimy to w alarmujących statystykach pokazujących ogromne społeczne i ekonomiczne koszty nadużywania alkoholu. Tysiące Polaków umiera rocznie przez legalnie sprzedawany alkohol. Prawie milion osób jest uzależnionych, kilka milionów pije ryzykownie i szkodliwie. Na ulicach widzimy tak wielu ludzi, także młodych, trzymających w ręku alkohol, będący przyczyną przyszłych rozczarowań, dramatów, a często i śmierci. Pijani kierowcy zagrażają zdrowiu i życiu innych użytkowników dróg. Media, poprzez atrakcyjne, a jednocześnie oszukańcze reklamy alkoholu, nieustannie gorszą dzieci i młodzież. Samorządy często ulegając grupom nacisku, nieodpowiedzialnie zwiększają liczbę punktów sprzedaży alkoholu, w tym czynnych całą dobę. A przecież tych najbardziej bolesnych strat moralnych i duchowych nie widać, nie można wyrazić ich liczbami. Mimo wielu szumnych zapowiedzi rozwiązania przez władze państwowe tego trudnego problemu, nadal trwa wstydliva cisza i wielka bezczynność.

Wszyscy musimy chronić i umacniać trzeźwość. Dlatego ponownie z nadzieją rozpoczynamy sierpień – miesiąc abstynencji. Sierpniowy dar abstynencji składany przez wielu Polaków to błogostawieństwo dla naszej ojczyzny, w której tysiące rodzin cierpi przez nadużywanie alkoholu i chorobę alkoholową. Prosimy usilnie: Siostry i Bracia, podejmijcie dobrowolną abstynencję. Pokażcie, że nie jesteście zakładnikami chwytliwych, lecz nieprawdziwych sloganów reklamowych i szkodliwych nawyków. Pokażcie, że jesteście mądrzy, wolni, odpowiedzialni i odważni.

Od lat przypominamy, że rodzina jest najważniejszą szkołą trzeźwości, jest ostoją w budowaniu trzeźwego społeczeństwa. Przed rokiem mówiliśmy o ojcach. Podkreślaliśmy, że powinni być świadkami wiary i trzeźwości. W tym roku naszą uwagę poświęcamy

matkom. Mówimy: Kochająca matka jest zawsze trzeźwa! Kochająca matka dba o trzeźwość rodziny i dzieci! Kochająca matka pomaga budować trzeźwe społeczeństwo!

Troska o życie i zdrowie dziecka od poczęcia

Od pierwszych chwil życia dziecka kobieta staje się strażniczką jego zdrowia. To ona przez pierwszych dziewięć miesięcy istnienia jest dla niego domem i schronieniem. Podczas ciąży nawet niewielka ilość alkoholu wypitego przez matkę może bardzo poważnie zaszkodzić dziecku, zadziałać toksycznie na jego rozwijający się organizm. Im większa ilość alkoholu, tym większe jest ryzyko poważnych uszkodzeń. Szkody wyrządzone przez alkohol znane pod nazwą Alkoholowego Zespołu Płodowego (tzw. Zespołu FAS – Fetal Alcohol Syndrome), mają poważne konsekwencje zarówno w sferze fizycznej, jak i psychicznego rozwoju dziecka. FAS jest chorobą nieuleczalną, która trwa do końca życia człowieka, a której można całkowicie uniknąć zachowując abstynencję w okresie oczekiwania na narodziny dziecka. Gdyby nienarodzone dzieci mogły mówić, to prosiłyby, wręcz wołałyby z wielką mocą: „Mamo, nigdy nie pij za moje zdrowie!”.

Duchowni, lekarze, pielęgniarki i położne mają obowiązek przestrzegać matki przed skutkami picia alkoholu w ciąży. A zadaniem ojców, najbliższej rodziny i przyjaciół jest wspieranie kobiet w ciąży w zachowywaniu całkowitej abstynencji od alkoholu. Pokażmy wszyscy, że potrafimy być odpowiedzialni za życie i zdrowie innych, zwłaszcza tych najbardziej bezbronnych, nienarodzonych.

Misją matki – prowadzenie dzieci do bliskości z Jezusem

Przejawem kobiecego geniuszu jest wielka wrażliwość i gotowość do chronienia dziecka przed wszelkimi zagrożeniami. Matki przez swą obecność, miłość i czułość chronią najmniejsze dzieci przed światem zewnętrznym oraz przed wewnętrznymi niepokojami. One budują poczucie bezpieczeństwa, otwartość na wiarę, nadzieję i miłość. Najlepszą wychowawczynią jest matka dobra, mądra i szczęśliwa, która bardziej swoim przykładem życia niż słowami pozytywnie wpływa na męża i dzieci.

Mądra matka rozumie, że dzieci sięgają po alkohol nie tylko z ciekawości. Czynią tak, ponieważ w jakimś stopniu nie radzą sobie z życiem, z emocjami, z własnymi słabościami. Ona wie, że sięganie po alkohol nawet w najmniejszych ilościach przez dzieci czy młodzież to szybka droga do uzależnienia i zablokowania ich rozwoju fizycznego, psychicznego, duchowego, religijnego, moralnego i społecznego. Mądra matka nie ulega nieodpowiedzialnym reklamom, które zachęcają do sięgania po alkohol, które tworzą pro-alkoholową mentalność. Ona uczy, jak pięknie i szczęśliwie żyć bez substancji uzależniających. Daje wraz z ojcem przykład świę-

Sprzeciw sumienia

Oświadczenie Prezydium Korferenji Episkatu w związku z publiczną debatą na temat klauzuli sumienia oraz konsekwencji prawnych wobec lekarza odmawiającego aborcji. Biskupi przypominają w nim nauczanie św. Jana Pawła II, który jednoznacznie potępił odbieranie życia niewinnej istocie ludzkiej.

Od pewnego czasu jesteśmy w Polsce uczestnikami publicznej debaty na temat klauzuli sumienia, a także odmowy aborcji nieuleczalnie chorego poczętego in vitro dziecka oraz konsekwencji prawnych wobec lekarza odmawiającego aborcji. W obliczu tej głośnej dyskusji warto przywołać kilka podstawowych zasad zawartych w nauczaniu św. Jana Pawła II. Należy

to uczynić tym bardziej, że wielu przedstawicieli życia publicznego, zwłaszcza politycznego, wyrażało swój hołd dla Papieża.

Św. Jan Paweł II jednoznacznie potępił odbieranie życia niewinnej istocie ludzkiej poprzez aborcję: „oświadczam, że bezpośrednio przerwanie ciąży, to znaczy zamierzone jako cel czy jako środek, jest zawsze poważnym nieładem moralnym, gdyż jest

dobrowolnym zabójstwem niewinnej istoty ludzkiej. [...] Żadna okoliczność, żaden cel, żadne prawo na świecie nigdy nie będą

Mamo, tato, nie pijcie za moje zdrowie!

SIERPIEŃ MIESIĄCEM ABSTYNENCJI

towania i dobrej zabawy bez alkoholu. To rodzice uczą dojrzałego radzenia sobie ze stresem i problemami oraz pokazują, na czym polega sens prawdziwej wolności.

To rodzice, a szczególnie matka, stwarzają dziecku klimat serdeczności i bezpieczeństwa. Mądra i kochająca matka wie, że dziecko, które żyje w przyjaźni z Jezusem i które słucha Boga bardziej niż samego siebie, potrafi trzeźwo myśleć i ma siłę potrzebną do wypełnienia zobowiązań i pokonywania trudności, jakie niesie codzienne życie. Odpowiedzialna i trzeźwa matka wie, że dziecko wychowywane w Bożej łasce i mądrości poradzi sobie z życiem bez szukania alkoholu. Taka wspaniała matka pomaga synom odkryć w Jezusie wzór uczciwości i wierności w postępowaniu, przykład odwagi w obronie słabszych oraz zdolność do podejmowania decyzji na zawsze. Córkom pomaga odkryć w Jezusie przyjaciela i obrócić przed tymi mężczyznanami, którzy nie potrafili kochać.

Kochająca i odpowiedzialna matka zdaje sobie sprawę, że głęboko religijne wychowanie to najpewniejszy sposób ochrony dzieci i ich przyszłych rodzin przed nadużywaniem alkoholu, przed chorobą alkoholową. Jezus uczy nas bowiem życia w miłości, prawdzie i odpowiedzialności, czyli w wolności dzieci Bożych. W wolności od wszelkiego zła i od wszelkich uzależnień. Badania pokazują, że osoby wierzące i praktykujące, świadome swojej chrześcijańskiej misji, są w mniejszym stopniu narażone na uzależnienia.

Prawdziwa miłość i osobiste świadectwo matki

Odpowiedzialna matka nie myli miłości z rozpieszczaniem czy nadopiekuńczością. Potrafi stawiać dziecku właściwe wymagania, potrafi wytłumaczyć, dać właściwe argumenty, a gdy trzeba – także nakazać lub zakazać. Wspiera dziecko, które się rozwija, chętnie nagradza, ale też stanowczo upomina, gdy błądzi. Pozwala ponosić konsekwencje popełnianych błędów. Dzięki tej mądrze okazywanej

miłości, dziecko nie tylko wie, że jest kochane, ale też stopniowo uczy się odpowiedzialnej miłości wobec siebie i innych.

W obliczu poważnych zagrożeń młodego pokolenia kochająca matka rezygnuje z alkoholu, by dać swoim bliskim – mężowi, dzieciom, rodzicom, krewnym i znajomym – przykład dorosłego życia w abstynencji. Modli się o abstynencję swoich dzieci i o trzeźwość dorosłych w rodzinie. Potrafi też stanowczo upominać tych, którzy krzywdzą samych siebie sięganiem po alkohol. Potrafi zaprotestować, gdy nieodpowiedzialni i nierozważni ludzie próbują w imię fałszywej wolności wprowadzać alkohol do szkół, na studniówki, obozy młodzieżowe, juwenalia, festyny czy stadiony. Potrafi zachęcić, by wybierano takich rawników, którzy nie będą mnożyć pozwoleń na handel alkoholem w imię fałszywej troski o rozwój gospodarczy. Taka matka odważnie protestuje, gdy innym dzieciom sprzedawany jest alkohol. Takich wspaniałych matek potrzebuje nasza ojczyzna.

Apelujemy do osób odpowiedzialnych za stanowienie i egzekwowanie prawa, aby swoimi decyzjami i działaniami pomagali matkom w ich wzniosłej, a zarazem trudnej roli wychowywania dzieci w całkowitej abstynencji przynajmniej do osiemnastego roku życia.

Wszyscy musimy się włączyć w troskę o trzeźwość

Trzeźwe i kochające matki, dziękujemy za waszą odpowiedzialną miłość! Dziękujemy za wasze piękne świadectwo. Wiemy, że bez trzeźwych matek, matek abstynentek, nie będzie trzeźwej Polski. Jednocześnie modlimy się w intencji matek skrzywdzonych, płaczących, cierpiących przez nałogi mężów i dzieci, optakujących przegrane życie najbliższych. Modlimy się w intencji tych matek, które same stały się więźniami poniżającego i wyniszczającego nałogu. Wasze dramaty, wasze łzy są głośnym wołaniem do osób sprawujących władzę: nie pozwalajcie rozpijać rodzin i narodu! Nie troszczcie się o interesy bogatych, najczęściej zagranicznych koncernów, lecz o przyszłość swoich obywateli, o przyszłość polskich rodzin. Nie udawajcie, że nie wiecie o szkodliwości reklamy alkoholu oraz nadmiernej fizycznej i ekonomicznej jego dostępności.

Nie będziemy się rozwijać jako naród, nie będziemy wzrastać jako nowoczesne europejskie społeczeństwo, jeżeli przygniotą nas problemy z nadużywaniem alkoholu. Musimy uczynić wszystko, aby być narodem ludzi trzeźwych. Dlatego z odwagą podejmijmy abstynencję, rozpoczynając od sierpnia – miesiąca abstynencji. Uczynimy to w imię wiary i miłości, w imię odpowiedzialności za nasze rodziny, za ojczyznę. Święty Jan Paweł II prosił nas o wyobraźnię mitosierdzia. Z tej prośby wynika też wołanie o nową wyobraźnię abstynencji i trzeźwości. Tego potrzebują nasze rodziny, nasz naród i Kościół. Niech na tej drodze prowadzi nas i wspiera Maryja, Matka Chrystusa i Kościoła. Jej Niepokalanemu Sercu z ufnością zawieramy zwłaszcza wszystkie polskie matki, aby wpatrzona w Maryję wzrastali w miłości i byli odważnymi świadkami oraz nauczycielkami abstynencji i trzeźwości. □

Ks. bp Tadeusz Bronakowski – Przewodniczący Zespołu KEP ds. Apostolstwa Trzeźwości

mogły uczynić godziwym aktem, który sam w sobie jest niegodziwym, ponieważ sprzeciwia się Prawu Bożemu, zapisanemu w sercu każdego człowieka, poznawalnemu przez sam rozum i głoszonemu przez Kościół" (EV 62).

W encyklice „Evangelium vitae”, Papież świadom obecności chrześcijan w świecie pluralistycznym, świadom autonomii państwa i Kościoła, świadom pluralizmu wartości – podkreślił dobitnie: „Nie ulega wątpliwości, że zadanie prawa cywilnego jest inne niż prawa moralnego, a zakres jego oddziaływania węższy. Jednak w żadnej dziedzinie życia prawo cywilne nie może zastąpić sumienia ani narzucać norm, które przekraczają jego kompetencje” (EV 71). Rozwijając

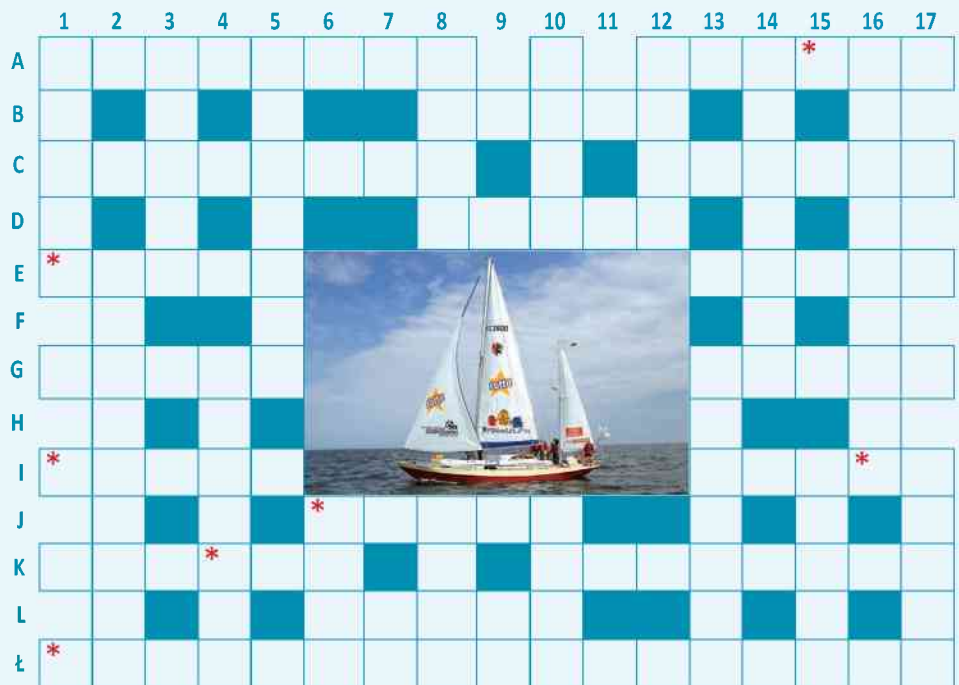
tę myśl, skrytykował ustawy dopuszczające w jakichkolwiek okolicznościach odbieranie życia nienarodzonym: „Przerwanie ciąży i eutanazja są [...] zbrodniami, których żadna ludzka ustawa nie może uznać za dopuszczalne. Ustawy, które to czynią, nie tylko nie są w żaden sposób wiążące dla sumienia, ale stawiają wręcz człowieka wobec poważnej i konkretnej powinności przeciwstawienia się im poprzez sprzeciw sumienia” (EV 73).

W kontekście decyzji administracyjnych, które dotyczą prof. Bugdana Chazana, odmiawiającego aborcji dyrektora kliniki, warto przypomnieć podkreślenie rangi owej powinności sumienia i jej konsekwencji: „Kto powołuje się na sprzeciw sumienia, nie może być

narażony nie tylko na sankcje karne, ale także na żadne inne ujemne konsekwencje prawne, dyscyplinarne, materialne czy zawodowe” (EV 74). Św. Jan Paweł II jednoznacznie oceniał zło aborcji, ale nigdy nie potępiał kobiety – matki, przywoływał natomiast kręgi współodpowiedzialnych za tę zbrodnię. W tym kontekście pisał o współdziałaniu w złu, które „ma miejsce wówczas, gdy dokonany czyn – już to z samej swej natury, już to ze względu na określony kontekst kształtujących go okoliczności – ma charakter bezpośredniego uczestnictwa w działaniu przeciwko niewinnemu życiu ludzkiemu, albo też wyraża poparcie dla niemoralnej intencji głównego sprawcy” (EV 74). *ciąg dalszy na str. 10*

Poziomo: A-1. Przyrząd optyczny niezbędny przy nawigacji morskiej. A-12. Ojczyzna rozproszonych spod biało-czerwonej. B-8. Lina podtrzymująca bom żagla gafflowego. C-1. Ogół zagadnień poruszanych w czasie narady. C-12. Strażacka zajezdnia. D-8. Jednostka, za pomocą której mierzone są jakieś wielkości. E-1. Uczucie niepokoju lub niepewności. E-13. .... Eiffła w Paryżu. G-1. Obchodzi imieniny 16 września. G-13. Okres przed dożynkami. I-1. Ruchomy element skrzydła samolotu. I-13. Naturysta na plaży. J-6. Lotniczy atak. K-1. Wystawiana w tetrze. K-10. Kierownictwo tygodnika. L-6. Posąg panny młodej. Ł-1. Wąska, podłużna przerwa między elementami położonymi blisko siebie. Ł-10. Istota odrażająca; szkarada.

Pionowo: 1-A. Nazwa polskiej loterii liczbowej będącej jednym ze sponsorów jachtu z ramki diagramu. 2-E. Stolica województwa kujawsko-pomorskiego. 3-A. Szybki taniec towarzyski wywodzący się z Kubu. 4-G. Gruby, wielowarstwowy papier. 5-A. Podwyższenie przeznaczone na występy artystyczne. 6-J. Statek, okręt (jak część kościoła). 8-A. Praojciec rodu ludzkiego wg Biblii. 8-J. Król z tragedii Williama Shakespeare'a. 10-A. Płynię przez 2-E. 10-J. Odbicie stopy zwi-

rzęcia na ziemi lub na śniegu. 12-A. Ona i on. 13-G. Członek załogi jachtu. 14-A. Lampa w kolorowej ostonie, używana do oświetlenia ogrodu podczas zabaw i uroczystości. 15-I. Dział wiedzy żeglarskiej zajmujący się opisem wód i wybrzeży. 16-A. Właśnie ją rozwiązujesz. 17-I. Ubiór, zwłaszcza odświętny, np. władcy lub osoby duchownej. □

Litery z pól oznaczonych gwiazdką – czytane rzędami – utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z GK 21/2014: „Zazdrość jest ślepa”. **Poziomo:** pokos, trotuar, naręcze, Eleni, Onega, plisa, afro, kość, Ravel, ujma, epik, Dadaj, Kain, kwas, Itaka, abaka, parów, Cremona, lider, western, astra. **Pionowo:** pociecha, krawcowa, fajka, kielec, Aleksy, poradnik, staniół, taboret, potrzos, kopalna, naklejka, Bunche, kredyt, śliwa, przepaść, spawarka. □

Sprzeciw sumienia

ciąg dalszy ze str. 9

Powyższe wskazania doktrynalne św. Jana Pawła II jednoznacznie określają główne tematy podejmowanych dyskusji – absolutne zło aborcji, powinność sprzeciwu sumienia wobec niegodziwego prawa cywilnego, zakaz dyskryminacji ze względu na sprzeciw sumienia, jak również problem współdziałania w złu, które może się dokonywać poprzez „poparcie dla niemoralnej intencji głównego sprawcy [zła]”.

Są to zasady, które określa Kościół katolicki w swoim nauczaniu urzędowym. Mogą one być i są – jak pokazuje to aktualna rzeczywistość – ignorowane przez część środowisk politycznych i medialnych. Często pojawiają się w debacie głosy, które domagają się bezwzględnego respektowania niemoralnych praw jednych, zabraniając jednocześnie szacunku dla głosu prawego sumienia. Warto ponownie w tym miejscu przywołać słowa encykliki św. Jana Pawła II: „można zaobserwować dwie tendencje, na pozór diametralnie sprzeczne. Z jednej strony pojedyncze osoby roszczą sobie prawo do całkowitej autonomii moralnego wyboru i żądają od państwa, aby nie opowiadało się po stronie żadnej określonej koncepcji etycznej i nie narzucało jej innym [...]. Z drugiej strony uważa się, że szacunek dla wolności wyboru innych wymaga, aby w sprawowaniu funkcji publicznych i zawodowych nikt nie kierował się własnymi przekonaniem, ale każdy starał się spełniać wszelkie żądania obywateli, uznawane i gwarantowane przez ustawy prawne, przyjmując jako jedyne kryterium moralne w wypełnianiu swoich funkcji to, co zostało określone w tychże ustawach. W ten sposób odpowiedzialność osoby zostaje powierzona prawu cywilnemu, co oznacza rezygnację z własnego sumienia przynajmniej w sterze działalności publicznej” (EV 69).

Kościół w Polsce jest szczególnie zobowiązany do wiernego przestrzegania dziedzictwa św. Jana Pawła II. Nie można pogodzić tego nauczania z działaniami „kultury śmierci” dokonywanymi wprost lub przez czynniki współdziałania, ale także przez popieranie intencji sprawców zła, czy też dyskryminowanie osób broniących Ewangelii życia. To stwierdzenie dotyczy każdego człowieka bez wyjątku. Ewangelia życia wyrasta bowiem w swoich fundamentach z prawa naturalnego, które obowiązuje wszystkich i każdego. Jak pisał św. Jan Paweł II w „Veritatis splendor”: „Wobec norm moralnych, które zabraniają popełniania czynów wewnętrznie złych, nie ma dla nikogo żadnych przywilejów ani wyjątków. Nie ma żadnego znaczenia, czy ktoś jest władcą świata, czy ostatnim „nędzarzem” na tej ziemi: wobec wymogów moralnych wszyscy jesteśmy absolutnie równi” (VS 96).

Zarówno matka dziecka, jak i jej najbliżsi powinni być otoczeni różnego rodzaju opieką. Pewnej refleksji i dobroci potrzebują wszyscy bliscy zmarłego dziecka, którego życie choć krótkie, było w obliczu Boga tak samo cenne, jak życie każdego człowieka.

Nasz szacunek należy się tym, którzy mocą prawego sumienia przypominają o wymogach prawa moralnego, które nakazuje chronić życie. Wyrażamy też poparcie dla zlikwidowania niespójności przepisów, z jednej strony dających możliwość lekarzom korzystania z klauzuli sumienia i odmowy dokonania aborcji, a z drugiej zobowiązujących do wskazania szpitala, gdzie jest ona dokonywana – co stanowi poważne ograniczenie pierwotnego uprawnienia i ewidentne cooperatio in malum, czyli współdziałanie w złu. □

Abp Stanisław Gądecki – przewodniczący KEP

Marie, Notre Dame du Ciel

Le 15 août, nous fêtons l'Assomption

Pour l'Église catholique, c'est une solennité, c'est-à-dire une des fêtes les plus importantes de l'année liturgique. C'est une fête d'obligation et de précepte à laquelle les fidèles se doivent d'assister. Elle a priorité sur les dimanches du temps ordinaire, ce qui veut dire que l'année où l'Assomption tombe un dimanche, c'est elle qui prime dans le choix des textes de la liturgie. Le nom exact de la fête est Solennité de l'Assomption de la Bienheureuse Vierge Marie. En polonais, cela donne Uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, ce qui nous permet de mieux cerner le sens du mot « assomption ». Littéralement, c'est « prise au ciel » ou « enlèvement au ciel ». D'un point de vue étymologique, le mot vient du verbe latin « assumere », qui veut dire « prendre », « enlever ». Mais en France on parle plutôt d'« élévation » ou de « montée » au ciel de la Vierge Marie. L'Assomption a été érigée en dogme par le pape Pie XII dans la constitution apostolique « Munificentissimus Deus » du 1er novembre 1950 : « Nous proclamons, déclarons et définissons que c'est un dogme divinement révélé que Marie, l'Immaculée Mère de Dieu toujours Vierge, à la fin du cours de sa vie terrestre, a été élevée en âme et en corps à la gloire céleste. » Un dogme est un moyen pour les fidèles de mieux cheminer vers Dieu. Dans le cas de l'Assomption, c'est bien la preuve que Marie est le meilleur chemin vers Jésus, comme nous l'affirmons, par exemple, en marchant vers Częstochowa. En posant cet acte, le pape entérinait, en quelque sorte, une croyance et une ferveur populaire concernant la fin de la vie terrestre de la Vierge Marie, en considérant que cet élan pouvait nous faire progresser dans la foi.

Les Écritures ne disent rien sur les derniers jours de la Vierge Marie sur terre. On sait que Jésus, sur la croix, confie Marie à son disciple Jean : « Puis il dit au disciple : 'Voici ta mère.' » (Jn 19, 27), et que Jean s'acquitte de cette mission : « Et à partir de cette heure-là, le disciple la prit chez lui. » (Jn 19, 27). Dans

les Actes des Apôtres, Marie n'apparaît nommément qu'une fois, dans le chapitre 1 : « Tous, d'un même cœur, étaient assidus à la prière, avec des femmes, avec Marie la mère de Jésus, et avec ses frères. » (Ac 1, 14). On ne sait donc pas comment ni où la Sainte Vierge a terminé sa vie. Si Elle a suivi Jean à Éphèse, c'est peut-être là qu'Elle y a fini ses jours. Mais on dit aussi que, plus tard, Elle est retournée à Jérusalem et Elle y a terminé sa vie. Ce qui est certain, c'est que la Vierge Marie, toute pure, « préservée intacte de toute souillure du péché originel » (constitution apostolique Ineffabilis Deus du 8 décembre 1854), et « restée pure de tout péché personnel tout au long de sa vie » (Catéchisme de l'Église catholique, §493), son corps, qui avait porté le Fils de Dieu, ne pouvait pas connaître la corruption après sa mort. C'est pourquoi nous croyons qu'après sa mort Marie a été élevée au ciel, corps et âme, comme l'a établi la tradition chrétienne. La première fête est instaurée officiellement par l'empereur byzantin Maurice Ier, au VIe siècle, et s'appelle Dormition de la Mère de Dieu. Elle a été fixée au 15 août, jour de l'inauguration d'une église construite sur le sépulcre de la Vierge à Jérusalem. La Dormition, c'est la tradition orthodoxe de la mort de la Vierge, qui s'est endormie dans la paix éternelle puis est montée au ciel, corps et âme. Cette fête ferme l'année liturgique orthodoxe. Le pape Théodore Ier, au VIIe siècle, introduit la Dormition dans le monde romain, toujours fixée au 15 août. C'est au VIIIe siècle qu'elle change de nom pour s'appeler Assomption.

Cette fête est célébrée en Pologne avec beaucoup de faste. Ainsi, des dizaines de milliers de pèlerins partent de tous les coins du pays, pour se rendre à pied à Częstochowa et être au rendez-vous le 15 août. De même, les pèlerins se pressent aussi par dizaines de milliers au sanctuaire marial de Kalwaria Zebrzydowska où les célébrations durent plusieurs jours, avec notamment des processions mettant en scène la Dormition et l'As-

Wit Stwosz - „Dormition de la Mère de Dieu” (Cracovie - Kościół Mariacki)

somption de la Vierge Marie. En Pologne, cette fête est aussi appelée Matki Bożej Zielnej. Zielny est un adjectif qui n'est plus en usage, venant du mot ziele – l'herbe, et désignant ce qui possède un caractère herbacé, comme une plante herbacée par exemple. Cette appellation du 15 août vient du fait qu'à partir du Xème siècle, le jour de l'Assomption on bénissait les fleurs, les céréales, et les plantes (ou herbes) médicinales – les simples comme on les appelait en France au Moyen Âge. Alors, si on veut, on peut traduire « Matka Boża Zielna » par « Notre Dame des Simples » par exemple. Cette tradition de bénir des plantes était héritée de la tradition orientale de bénédiction des champs. On est persuadé que les plantes médicinales, cueillies la veille de la fête, sont plus efficaces ou ont plus de force grâce à la bénédiction du jour de l'Assomption. Le 15 août est aussi appelé, en Pologne, Matki Bożej Zwycięskiej – Notre Dame de la Victoire, en mémoire de la victoire des armées polonaises sur les Bolcheviques en 1920 – le fameux « miracle de la Vistule ». En ce jour de l'Assomption, comme saint Jean, n'hésitons pas à prendre la Vierge Marie chez nous – dans nos cœurs. □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

☺ Rafat Majka wygrał 14. etap kolarskiego Tour de France. To drugie etapowe zwycięstwo Polaka w historii „Wielkiej Pętli”. Wcześniej Zenon Jaskuła dokonał tego dokładnie 21 lat temu – 21 lipca 1993 r.

☺ Wystartowała T-Mobile Ekstraklasa. Oto wyniki I kolejki: Podbeskidzie Bielsko Biata – Pogoń Szczecin 2:3, Górnik Łęczna – Wisła Kraków 1:1; Jagiellonia Białystok – Lechia Gdańsk 2:2, Legia Warszawa – GKS Betchatów 0:1; Lech Poznań – Piast Gliwice 4:0, Zawisza Bydgoszcz – Korona Kielce 2:0, Śląsk Wrocław – Ruch Chorzów 2:0; Górnik

Zabrze Cracovia 2 – 0. W tabeli, z 3 pkt, Lech przed Śląskiem, Górnikiem Z., Zawiszą, Pogonią i GKS.

☺ Na Mundialu w Brazylii tym razem wygrała „Europa”. W finale Niemcy pokonali po dogrywce 1:0 Argentynę, a w walce o III miejsce Holendrzy roznieśli 3:0 Brazylię. Messi został wybrany najlepszym piłkarzem, a Neuer bramkarzem. Królem strzelców został 22-letni Kolumbijczyk Rodriguez. Jest to czwarty tytuł Mistrzów Świata dla Niemiec. FIFA zarobiła około 4 mld dolarów, koszty poniosła Brazylia...

☺ Legia grała o Ligę Mistrzów z mistrzem

Irlandii z Dublinia, pół-amatorami z St. Patrick Athletic FC. W pierwszym meczu Legia omal nie przegrała, remisując 1:1. Ruch spotykał się z FC Vaduz z Liechtensteinu w drugiej rundzie kwalifikacyjnej piłkarskiej Ligi Europejskiej i wygrał w pierwszym meczu 3:2. W tej samej rundzie estoński JK Nomme Kalju był rywalem Lecha Poznań i ograł „Kolejorza” 1:0. Trzeci z polskich zespołów w LE Zawisza w Belgii uległ 1:2 Zulte Waregen.

☺ Zawisza Bydgoszcz zdobył piłkarski Superpuchar. W Warszawie zdobywca Pucharu Polski pokonał mistrza kraju – Legię 3:2. □

Bogdan Usowicz

W Paryżu i w Warszawie

Bogdan Usowicz

Adolf Hitler miał stwierdzić, że „utrata Paryża oznacza zawsze upadek Francji”.

Po lądowaniu aliantów w Normandii stolica Francji nie była jednak specjalnym strategicznym celem wojsk sprzymierzonych. Amerykanie chcieli jedynie okrążyć miasto i czekać na kapitulację Niemców, a nadwyrężony Wehrmacht miał tu jedynie minimalne siły. Stało się jednak inaczej. Dlatego teraz, już w sierpniu, stolica Francji może obchodzić 70 rocznicę szczęśliwego wyzwolenia, zaś stolica Polski – Warszawa – 70. rocznicę rozpoczęcia heroicznej walki i... klęski żołnierzy, mieszkańców i samego miasta.

Chronologia

1 VIII, kiedy wybucha powstanie w Warszawie, amerykańska 3 armia Pattona rozpoczyna atak na Bretanię i na południe, w kierunku Loary przez lukę koło Avranches. W Polsce, maszerując na Berlin Sowietci przestają się nagle śpieszyć.

14 - 15 VIII w okupowanym przez Niemców Paryżu zastrajkowali policjanci i żandarmi. Alianci wysadzają desant na południu Francji. W Warszawie 14 sierpnia lotnictwo alianckie dokonuje zrzutów dla powstańców nad Śródmieściem. Niemcy kontynuują natarcie na Stare Miasto od zachodu. Na ul. Bartoszewicza żołnierze ze zgrupowania „Krybar” zdobywają niemiecki transporter opancerzony. 15 sierpnia Powstańcy obchodzą „Dzień Żołnierza”. Nieprzyjaciel naciera na Stare Miasto, na odcinku od Ogrodu Krasińskich do Pl. Teatralnego. Niemcom udaje się opanować Pałac Mostowskich. W nocy odbija go oddział z batalionu „Wigry”. Wieczorem Niemcy uderzają na barykady przed Bankiem Polskim przy Bielańskiej i na klasztor Kanoniczek przy Pl. Teatralnym. Powstańcy odpierają ataki nieprzyjaciela. Z Ogrodu Saskiego nieprzyjaciel prowadzi ostrzał Placu Napoleona. W ogniu staje najwyższy budynek Warszawy – Prudential.

16 VIII wojska Pattona wyzwalają Orlean. Do strajku w Paryżu przyłącza się poczta. Niemcy rozstrzelują 35 członków ruchu oporu w Lasku Bulońskim. W Polsce niemieckie natarcie na Rynek Starego Miasta załamuje się na zaciekle bronionych barykadach u wlotu ulic Podwale, Piwnej i Świętojańskiej. Nieprzyjaciel kontynuuje natarcie na północne Śródmieście. Pod gruzami kamienicy przy ul. Przejazd giną dwaj wybitni poeci – pchor. Zdzisław Leon Stroiński „Chmura” i jego przyjaciel, Tadeusz Gajcy „Topór”. Stalin zawiadamia premierów Churchilla i Mikołajczyka, że władze sowieckie odcinają się od „warszawskiej awantury”.

18. VIII w Paryżu trwa już strajk generalny; dzień wcześniej zastrajkowało metro. Pada wezwanie do mobilizacji Paryżan. W Warszawie lotnictwo niemieckie bombarduje Stare Miasto. W Śródmieściu kpt. Wacław Stykowski „Hal” wykorzystuje chwilową bierność wroga i w wyniku udanego natarcia wypiera nieprzyjaciela z linii ul. Grzybowskiej w stronę Krochmalnej. Powstańcy odzyskują Koszary Policji przy ul. Ciepłej oraz magazyny firmy „Pluton” przy Grzybowskiej.

19 VIII – Niemcy wycofują się przez Pola Elizejskie. Rozpoczynają się spontaniczne starcia z Niemcami. W Warszawie piechota niemiecka atakuje Bonifraterską, Ogród Krasińskich, Pl. Krasińskich, Tłomackie i Bielańską. Trwa zażarta walka w ruinach Katedry. Oddziały powstańcze odpierają szturm po szturmie. Płoną zabytkowe kościoły, życie przenosi się do piwnic. Ze szczególną siłą atakowany jest teren Politechniki. Niemcy wprowadzają do akcji czołgi, a powstańcy opuszczają zrujnowany i płonący gmach uczelni.

20 VIII w Paryżu powstają pierwsze barykady. Szybko dochodzi jednak do czasowego zawieszenia broni. W Warszawie trwa generalne natarcie sił niemieckich na Stare Miasto. Po kilkunastu godzinach ciężkich walk Powstańcy zdobywają gmach PAST-y. Straty wroga wynoszą 38 zabitych i 121 wziętych do niewoli.

22 VIII – wznowienie walk w Paryżu. Niemcy atakują Grande Palais, siedzibę ruchu oporu i podpalają budynek. Był to dzień największego natężenia walk. Czołgi niemieckie atakowały Hotel de Ville i wspomniany Grand Palais. Do odbicia prefektury zabrakło im jednak wsparcia piechoty. Powstańcy z FFI nieudanie atakowali koszary przy Placu Republiki. Niemcy powstrzymywali się jednak przed atakami bombowymi, a dowodzący obroną gen. von Cholitz odrzucił pomysły Hitlera o burzeniu zabytkowych obiektów i niszczeniu miasta.

W stolicy Polski, położonej 1600 km na wschód, na Starym Mieście Powstańcy odpierają ataki czołgów i piechoty niemieckiej na barykady na Nalewkach i Długiej. Niemcy obsadzają zrujnowany Arsenał. Powstańcy z kolei zdobywają placówkę niemiecką w restauracji „Cristal” na rogu Al. Jerozolimskich i Brackiej. W nocy rusza drugie natarcie na Dworzec Gdański, które załamuje się pod silnym ostrzałem nieprzyjaciela. W obu atakach liczba zabitych i rannych sięga ok. 500 osób.

23 VIII. Rozkaz Hitlera, który mówi o zburzeniu Paryża. W walkach ginie około 1000 Paryżan. W Warszawie po kilkudziesięciu godzinach walk, Powstańcy zdobywają budynek tzw. małej PAST-y przy ul. Piusa XI, a po ciężkich bojach kościół św. Krzyża i sąsiedni budynek Komendy Policji przy Krakowskim Przedmieściu.

24 VIII. Oddziały 2 francuskiej Dywizji Pancerniej gen. Leclerca wkraczają do Paryża, który zostaje całkowicie wyzwolony 25 sierpnia. Kończy się też bitwa o Normandię. W Warszawie Niemcy prowadzą ostrzał placówek powstańczych, atakują zaciekle Dom Kolejowy i Dworzec Pocztowy oraz placówki powstańcze wzdłuż ul. Towarowej. W dniu wyzwolenia Paryża, w polskiej stolicy trwają ciężkie walki o szpital Jana Bożego przy Bonifraterskiej, zakłady „Fiata” przy Sapieżyńskiej i klasztor Kanoniczek przy Pl. Teatralnym. Z 25 na 26 sierpnia ze Starego Miasta ewakuuje się kanałami Komenda Cłowna AK. Wraz z nią do Śródmieścia przechodzi kierownictwo cywilne miasta, z wicepremierem Janem Stanisławem Jankowskim „Sobolem” i przewodniczącym Rady

Jedności Narodowej Kazimierzem Pużakiem „Bazyliem”. Winston Churchill domaga się od prezydenta USA wystania samolotów nad Warszawę i lądowania na sowieckich lotniskach bez zgody moskiewskich władz. Wezwanie skutku nie odniosło.

Walki w Warszawie będą trwały do 5 października, choć 5 września prezydent Roosevelt zawiadomił Churchilla, że według informacji wywiadu amerykańskiego... Powstańcy opuścili Warszawę. Oni bronią się jednak; padają kolejne dzielnice i barykady.

Bilans strat po stronie polskiej: ok. 18 tysięcy poległych Powstańców, ok. 180 tys. zabitych cywilów i ok. 3,5 tys. poległych żołnierzy 1. Armii WP; ok. 25 tys. rannych Powstańców, w tym 6,5 tys. ciężko. Do niewoli dostaje się ok. 16 tys. Powstańców. Straty po stronie niemieckiej: ok. 10 tys. żołnierzy poległych, ok. 7 tys. – uznanych za zaginionych; 9 tys. rannych. Warszawa, zburzona podczas walk, po powstaniu jest systematycznie równana przez Niemców z ziemią.

Siły Niemców w Paryżu były liczebnie podobne do tych w Warszawie (około 50 tys. żołnierzy). Liczba powstańców razem ze zbuntowaną policją wyniosła około 25 tys. osób. Zginęło około 1500 Francuzów. Niemcy stracili 3 tysiące poległych i 12 tysięcy jeńców.

Pewną paralełą obydwu powstań jest fakt, że rozruchy w Paryżu wywołali komuniści. Dowódcą w Paryżu był Henri Rol-Tanguy, komunista i uczestnik walk Brygad Międzynarodowych w Hiszpanii. Jednak Amerykanie nawet nie pomyśleli o wstrzymaniu odsieczy i swoje plany ofensywne zmodyfikowali. W Warszawie komuniści z kolei oskarżali powstańców o awanturnictwo, a Sowieci działania wojenne zastopowali. W Paryżu odniesiono sukces, w Warszawie zryw zakończył się klęską.

Stan bojowy sił polskich przeciętnie w ciągu całego powstania wynosił od 25 do 28 tys. żołnierzy. W momencie wybuchu powstania bronią dysponował jednak zaledwie co 10 powstańców. Ocenia się, że przez oddziały polskie przewinęło się w okresie powstania w sumie ok. 50 tys. żołnierzy.

Pewnym podobieństwem jest jeden z celów obydwu powstań – samodzielne wyzwolenie stolic, by przyjmować aliantów w roli

gospodarzy. Obydwu stolicom grożono zagładą. W Polsce obietnicę spełniono, w Paryżu nie.

Powstanie paryskie, które wybuchło 19 sierpnia trwało raptem 5 dni, z przerwą na zawieszenie broni. Przejęto siłami policji prefekturę, urządzano zasadzki na ciężarówce, atakowano magazyny. Większe potyczki miały miejsce właśnie o prefekturę, merostwo w Neuilly sur Seine, czy o Hotel de Ville. Obydwie strony miały dość ograniczone siły. Warto przypomnieć, że Niemcom zaszkodziło to okrażenie ich jednostek w Falaise. Jednak ruch oporu (FFI) nie był zdolny do atakowania głównych siedzib Niemców. Wzniesiono w Paryżu ok. 400 barykad, toczono potyczki. Ostatecznie jednak Paryż wyzwoliła szybka akcja gen. Leclerca. Skoncentrowana wokół Rambouillet 2 dywizja pancerna zaatakowała w dwóch kolumnach: pierwsza w stronę Porte de Saint-Cloud (płk Langlade), a druga na Porte d'Orleans (płk Bilotte). Obydwie spotkały się na Placu Concorde. Po drodze kolumny likwidowały silniejsze punkty oporu Niemców (m.in. na południu we Fresnes, Antony, Croix Berny i od południowego zachodu w Velizy czy Sevres). Ciekawostką jest, że honor wejścia do Paryża przydzielono komunistom – weteranom hiszpańskiej wojny domowej z 9. kompanii RMT. Ostatnim akordem wyzwolenia Paryża było poddanie się Niemców w hotelu Meurice, gdzie miało siedzibę ich dowództwo.

Pamiętką wydarzeń sprzed 70 lat są dziś liczne ulice imienia Dywizji Generała Leclerca, „Sierpnia 1944”, czy tablice pamięci, jak choćby na Ponte de Sevres. W 1994 r., w 50 rocznicę tych wydarzeń w pobliżu Gare de Montparnasse odsłonięto Monument gen. Leclerca i Wyzwolenia Paryża, powstało też muzeum Jeana Moulina. W 1985 r. w Champigny sur Marne powstało z kolei muzeum de la Resistance Nationale poświęcone działalności Komitetu Wyzwolenia Paryża. Dla przypomnienia wydarzeń można też spacerować na paryski plac Clemenceau, gdzie „maszeruje” kamienny de Gaulle. Posąg upamiętnia jego legendarny przemarsz Polami Elizejskimi 26 sierpnia 1944 r. Swoje pomniki ma i Warszawa. Jednak ich wymowa jest niestety zupełnie inna... □

Niesiemy Chrystusa na krańce świata

Ks. Bp Jerzy Mazur SVD

XV Ogólnopolski Tydzień św. Krzysztofa

W dniach 20 – 27 lipca 2014 r. obchodzony był w Polsce 15. Ogólnopolski Tydzień św. Krzysztofa pod hasłem „Niesiemy Chrystusa na krańce świata”. Tydzień ten ma dwa oblicza.

Pierwszym z nich jest nasza wspólna troska o sprawę poprawy bezpieczeństwa na drogach. W naszym kraju jest to zagadnienie bardzo ważne społecznie. Codziennie docierają do nas informacje o wypadkach i tragediach na polskich drogach. Uczestniczą w nich konkretni ludzie, którzy z tego powodu doznają wielu cierpień. Główną przyczyną wypadków komunikacyjnych jest tzw. czynnik ludzki. Jest nim często błąd, brak elementarnej szacunku dla zasad ruchu drogowego, nietrzeźwość, a nawet zła wola wielu polskich kierowców i użytkowników dróg, powodujące drogowe tragedie. Dlatego w Tygodniu św. Krzysztofa, jak co roku, prosimy o poświęcenie naszych pojazdów i Boże błogosławieństwo na nasze podróże, modlimy się też w sposób szczególny o większą rozwagę dla każdego kierującego pojazdem i o większy szacunek dla każdego użytkownika drogi. Piękną to ujmuje hasło Krajowego Dusz-

pasterstwa Kierowców: „Kierujemy się miłością na drodze”.

Drugim obliczem Tygodnia św. Krzysztofa jest troska o potrzeby misjonarzy i wyposażenie ich w odpowiednie pojazdy: samochody, motocykle, rowery i łodzie czy barki a nawet pojazdy śnieżne (na Arktyce).

Imię Krzysztof w języku greckim „Christophoros” oznacza „Niosącego Chrystusa”. To imię można odnieść do każdego misjonarza podejmującego się głoszenia Ewangelii na krańcach świata, wśród ludzi nie znających jeszcze Chrystusa. Oni poprzez swoją ofiarną postać niosą im Chrystusa. Gdyby nie pojazdy, zdobywane poprzez akcje MIVA Polska, wielu ludzi nie miałoby szansy usłyszeć Słowa Ewangelii czy mieć możliwości uczestniczenia w Mszy św. Wielu nie otrzymałoby żadnej pomocy medycznej. Wielu pozostałoby głodnych, gdyż nie byłoby możliwości dostarczenia im żywności. W tym miejscu w imieniu polskich misjonarzy składam serdeczne podziękowanie za pomoc przekazywaną w ramach „Akcji św. Krzysztof – 1 grosz za 1 kilometr, na środki transportu dla misjonarzy”. Owoc tej pomocy w zeszłym roku to: 41 samochodów, 2 ambulanse, 9

motocykli i skuterów, 20 rowerów, 1 traktor i 1 skuter śnieżny.

Podobnie jak w latach ubiegłych, tak i w tym roku, prosiliśmy o udział w tej pięknej akcji organizowanej przez MIVA Polska. Niech każda wspólnota parafialna włączy się w to dzieło pomocy misjonarzom! Zapraszamy do udziału w niej wszystkich posiadaczy pojazdów i zmotoryzowanych, kierowców, motocyklistów a nawet rowerzystów. Podziękuj i Ty za każdą szczęśliwą podróż, za każdy bezpiecznie przejechany kilometr, za wszystko czym Cię Pan obdarzył, także za pojazdy, które mamy do naszej dyspozycji...

Życzę wszystkim szczęśliwych podróży pod opieką św. Krzysztofa i zachęcam do pomocy naszym misjonarzom i misjonarkom. □

Dar świętości Jana Pawła II - darem miłosierdzia

69 raz spotykamy się w Osny na spotkaniu, którego celem jest zarówno umocnienie naszej wiary, ożywienie miłości i wzmacnienie nadziei.

Od samego wjazdu na teren pallotyńskiej posiadłości witali nas polscy harcerze z Paryża. W ich twarzach i w gestach powitania, udzielania informacji (co robili zresztą przez cały dzień) ujawniała się spora doza dobra, która zamieszkała w ich sercach. Nie walczyli swymi mundurami o uznanie społeczne, ale byli bardzo bystrzy, naturalni, bez pozy, czym zachęcali do rozmowy. Gdzie tkwi źródło takiej postawy u maluchów? W Rodzinie Bogiem silnej! Oni przybliżali się do auta wjeżdżającego na posesję, jak „Jezus do uczniów w Emaus” (por. Łk 24,15). To było zaproszenie do trwania z Chrystusem przez cały dzień u Pallotyńców.

W obecności ks. Biskupa Wiesława Lechowicza, odpowiedzialnego w imieniu Konferencji Biskupów Polskich za duszpasterstwo Polaków mieszkających poza granicami Kraju, i pod Jego przewodnictwem, nasze zgromadzenie liturgiczne chwaliło Boga za wszystko, co otrzymujemy od Niego.

Wśród nas są obecni młodzi z Polski – przyjechali do nas, by podkreślić naszą więź z Ojczyzną, śpiewem włączyć nas w kulturę naszej mowy. Inne zespoły też przyczynają się do łączności między Polakami z nad Wisły i Sekwany.

W swoistym brzmieniu muzyki instrumentalnej, potężnej z najpiękniejszym instrumentem – głosem ludzkim, Pallotyńska „Diakonia Muzyczna” nadała Liturgii eucharystycznej osobliwe doświadczenie. Młodzież pochodząca z całej Polski, pod przewodnictwem ks. Radosława (owoc pallotyńskich Dni Młodzieży w Ołtarzewie) wprowadziła nas w „radość wielką”, jaką obiecywali aniołowie pasterzom w Betlejem, i ta radość stała się udziałem wszystkich uczestników zgromadzenia (por. Łk 2, 10).

Drugim chórem, pomocniczym, włączonym w liturgię był „Piast” z Paryża. Poważne panie i panowie, jakby swymi ciemnymi strojami, wprowadzali stateczność, ukazywali, że rozwiązania problemów

w życiu Polaków tkwią nie w świecie mody, ale faktów. Ukazywali się, jako wolni i spełnieni – jakby w przeciwieństwie do młodzieży z Kraju. Młodzież, przy nich, była kontrastem, jakby uczyła się dopiero żyć i pozwalała Panu cierpliwie wchodzić w ich młodość. Nie wiedząc jeszcze, że „wielkie rzeczy uczynił im Pan”, tak jak Mariji (por. Łk 1,48).

W swej homilii, Celebrans rozważał co znaczy być uczniem Chrystusa. I przypomniał, że być uczniem Chrystusa to znaczy słuchać Jego słowa, Jego nauki. Pan Jezus mówił „Jeżeli będziecie trwać w nauce mojej, będziecie prawdziwie moimi uczniami” (J 8,30). Przykładem dobrego ucznia był Papież Jan Paweł II, który pisał w jednym ze swoich pierwszych wierszy. „Są z pewnością niewidzialne Ręce, które trzymają nas tak, że z wysiłkiem dźwigamy łódź, której dzieje nadają bieg, pomimo mielizn. Z taką wiarą przyjął święcenia kapłańskie, następnie biskupie, w końcu wybór kardynałów na konklawe. Na pytanie „czy przyjmujesz?”, odpowiedział: „W postępowaniu wiary wobec Chrystusa, zawierając Matkę Jego i Kościoła – świadom wielkich trudności – przyjmuję”. Ileż w tych słowach było zdania się na wolę i zamierzenia Boga! Podobnie my poprzez dar zamieszkałego w nas Ducha” (Rz 5,5) zanurzamy się w Chrystusie i poprzez Jego tchnienie stajemy się „świętynią” (1 Kor 3, 16-17). Być uczniem Chrystusa oznacza także miłość wzajemną, okazywaną bliźnim. „Po tym wszyscy poznają, żeście uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali”. Jan Paweł II kochał Boga i kochał ludzi „całym swym sercem, całą swą duszą, całym swym umysłem i całą swą mocą” (Mt 12,30). Chrystus nie przyszedł bowiem głosić, że tylko On jest Synem Bożym, mówił nam, że każdy jest synem lub córką. Na tym opiera się „cywilizacja życia i miłości” i każdy z nas „jest stworzony na obraz i podobieństwo Boże” (Rdz 1, 27). Bóg nigdy nie wycofuje swej miłości. Jan Paweł II z „teologii obrazu Bożego” uczynił całą antropologię. Redemptor hominis, Odkupiciel człowieka,

nauczyciel poszedł do ludzi. Podobnie uczeń, Wojtyła, brat naszego Boga, szedł drogą Chrystusa do każdego człowieka. Życie i miłość stają się tym samym u Karola papieża. Być uczniem Jezusa oznacza również branie na siebie krzyża, podejmowanie ofiary, gotowość do wyrzeczeń. „Kto nie bierze swego krzyża i nie idzie za Mną, nie może być Moim uczniem”. W dniu inauguracji swego pontyfikatu, Jan Paweł II zwrócił się do wszystkich: „Nie lękajcie się!” – „Kiedy 22 października 1978 r. wypowiedziałem słowa – Nie lękajcie się! – nie mogłem sobie w pełni zdawać sprawy, jak daleko zaprowadzą mnie i całą Kościół” – wyznaje w swojej biografii. Dzisiaj do końca nie wiemy, gdzie te słowa zaprowadziły i zaprowadzą Kościół, naszą Ojczyznę, każdego z nas, ale wiemy dobrze, gdzie zaprowadziły Jana Pawła II, najdalej jak tylko można – przed oblicze miłosiernego Boga.

Po liturgii Mszy św. udano się do pomnika Jana Pawła II, gdzie poświęcono tablicę upamiętniającą dzień beatyfikacji i kanonizacji. Dla nas obecność przy pomniku, to nie tylko reminiscencje, że w 1977 r., był tutaj

święty, „największy z naszych Rodaków”, ale przede wszystkim potrzeba interioryzacji Jego przestania do Kościoła w Polsce i tego na Zachodzie. Wiemy, z własnego doświadczenia, że łatwiej jest ewangelizować niewierzących, zrobić z nich chrześcijan, niż „z chrześcijanina zrobić chrześcijanina!” (Simon Weil).

Popołudniowa ulewa zagoniła wszystkich do sali gimnastycznej, która zamieniła się teraz w wielką restaurację. Tu polska sztuka kulinarna, choć nieco skromniejsza niż francuska, niemniej... przywołująca smaki dzieciństwa, zwłaszcza że towarzyszy im swojska muzyka wykonywana przez kolejne chóry.

Każdy z zespołów ma swój charakter, chociaż „Diakonia” wykonała tutaj kilka utworów w odmiennym stylu niż w czasie liturgii. Pojawił się też dziecięcy zespół z Bagneux „Dzieci z Nazaretu”, który wprowadził nastrój taki, co „wykracza poza granice czasu i przestrzeni”. Radość rodziców, subtelność głosów zespoliła wszystko, co jest bliskie każdemu sercu: być prawdziwym, jak dziecko – według wskazań Chrystusa. Jednoś i wielość wzbudzała na widowni radosne „tak” dla Chrystusa. Pojawił się również „rycerski hufiec” Signum Polonicum z Polski. Niecodzienna walka, zaprezentowana polska tradycja wojenna, w odpowiednich strojach Sarmacji przeniosta nas w chlubne dzieje Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Występ „wachmistrzów” uświadamiał kontrast czasów, bezmiar chwały i brzemie „liberum veto”. Jak indywidualizm i egoizm wiele wyrządziły nam krzywd; ich wytwarem, byli ludzie nadęci pychą, zatraćający poczucie wartości Ojczyzny. Dźwigamy ogromne brzemie historii. Musimy sobie wiele wybaczyć, wybaczyć pokoleniom, które „obdarowały” nas rozbiorami. Czy z łatwością przychodzi nam współczuć i okazać miłosierdzie pokoleniom, które zlekceważyły „zbiorowy obowiązek”? Czy nie ma dziwnej taktyki opóźnienia nowej tragedii narodowej? Oglądając powolny proces najnowszej historii nad Wisłą, stawiamy sobie z trwogą pytania; czy jesteśmy uwrażliwieni na historię Ojczyzny; czy potrafimy przebaczyć współtowarzyszom tej samej podróży; czy będąc dostatecznie wystawionymi na presję mediów wierzymy, że łaska jest wszędzie?

Czwartym elementem, który mógł dostarczyć pytań o „sens życia i historii świata” była

grupa... rockowa, zaproszona przez motocyklistów z Polski, Belgii i Francji „Guitar force”. Ich zupełnie inny strój... czarny. Pięknie brzmiąca harmonijna muzyka, pokazata pokolenie Polaków o zupełnie innych aspiracjach – pewnej tożsamości globalizującej. Stanowczo bym zaprzeczył poglądom, że to pokolenie jest manipulowane, nihilistyczne z anihilacją ludzkiej osobowości. Oni przyjęli na Zjazd, do Polaków, w scenerii Chrystusowej oprawy. Swą postawą nie kwestionowali istotnych wymiarów człowieczeństwa, czy samej istoty polskości, chrześcijaństwa! Jeśli Kościół ich zostawi, to widzę niebezpieczne, wprost katastrofalne konsekwencje ich drogi. Zasymluje ich świat obcy. Konieczne jest przyjęcie wariantu tych, którzy nawiedzają chorych, często zyskują więcej niż nawiedzeni. Zyskują mądrość, która pomoże im żyć w świecie jutra. Może odnaleźć „twarz Chrystusa” będzie im dane w perspektywie proponowanej przez ks. Adama? Czyż nie jest to szansa do odnalezienia Boga z okazji Zjazdu Polaków?

Bez rozgłosu i poza głównym nurtem „starej Polonii” – wiernej Chrystusowi Polsce, młodzi rockmani nie wiele żądają od nas; Wiem, czego żąda Ewangelia, by nam wybaczyli, żeśmy nie umieli w pełni przekazać Boga. Musimy przeżywać, to, co głosimy! Religia, która pogłębia przepaść między Bogiem a człowiekiem staje się zaprzeczeniem Chrystusa! Do młodych w Paryżu, w roku 1980 Papież mówił: „Nie ulegajcie kompleksom, nie odcinajcie tego korzenia, z którego wyrastacie. Umieście odczytywać to, co jest w was, wokół was. Umieście czytać, rozróżniać, wybierać”.

Dla starszego pokolenia Polaków, którzy od wielu lat nawiedzają nasze Osny, którzy nie zawsze żyją wbrew przyjętym obyczajom, żyją zrozumiętym przywiązaniem do Ojczyzny, tego rodzaju przywiązanie nie jest niczym złym. W istocie ono nie pozwala im spocząć, ale rozwija nostalgię, choć nikt nie chce się do tego przyznać. Poruszającym serce było wykonanie piosenki Klaudii Kobus, laureatki konkursu młodych talentów z Aulnay-sous-Bois, z maja tego roku, pt. „Powróć tu” Ireny Santor, do słów Kondratowicza. To forma treści i forma melodii, została pochwycona przez prawdę, która ich przetrwała – miłość Ojczyzny. Prawdziwa miłość

oznacza rezygnację z siebie. Nie łatwo odzyskać to, co oddajemy, chyba, że przestaniemy kochać. Miłość do Polski trwa i są dumni z Polski, i zachowanej tożsamości. Nie należy mylić pokory i respektu wobec tego symbolu; „Myśląc Ojczyzna” stawiamy pytanie za Wojtyłą: „Czyż może historia popłynąć przeciw prądowi sumień”? To wszystko domaga się jeszcze pełnego wychowania młodego pokolenia Polaków. „Tylko wówczas młode pokolenie będzie zdolne podjąć idee wolności i prawdy odchodzącego pokolenia (Londyn, 30.05.1982).

Zauważyłem w niedzielę w Osny nową jakość wydarzenia. Zyskaliśmy nową pewność co do sensu prowadzenia tych spotkań dalej. Odnowione zostały relacje z Pallotyńską młodzieżą z Polski; z dziećmi z polskich rodzin, urodzonymi we Francji, pojawiła się radość z inności rockowej młodzieży, a przede wszystkim – nowa radość związana z wybaczeniem: starzy młodym, młodzi starym. Coś w rodzaju wigilii pokoleń w Osny.

Takie przyjęcie w parku, różnych pokoleń Polaków, różnych jądłospisów itd. pokazało, że organizatorzy odwołali się do wszelkich dziedzin wiedzy, dróg i ścieżek wiodących do największej Prawdy, jaką jest Chrystus. Nie odsyłałiśmy nikogo, mówiąc: przyjdź za tydzień, za rok... Myśmy nie sugerowali, zrób to czy tamto. Cała postawa, oprawa ukazała nową jakość „rzeczywiście zmieniliśmy ludzi”. To nie był język abstrakcji psychologii, duchowości, analizy kultury. Widzieliśmy, co zaszło w człowieku, który do nas przyjechał na 69 Zjazd Polaków!

Nie zapomnieliśmy rocznic, jak 70 lecie lądowania Aliantów w Normandii, czy 25 lecie niepodległości Polski demokratycznej. Wyrażamy jedność ducha, w radosnym uniesieniu za dar nieba otrzymany w postaci świętości Jana Pawła II.

W niedzielę Zjazdu, Bóg był dla nas szczodry i łaskawy! Wszystko jest darem łaski, mówi Bernanos. „Trzeba z nią tylko umieć i nade wszystko chcieć współpracować. (K. Wojtyła, Rekolekcje dla artystów, s. 22).

Dzięki Ci, Panie, za wszystkich, których wystąeś do nas w ubiegły Dzień Pański.

Pallotylni i Pallotylni z Francji
Ks. Alexandre Pietrzyk, Superior

Księżę Tadeuszu, wiemy, że się do nas uśmiechasz...

Niedziela 29 czerwca pozostanie na długo w pamięci i w sercach parafian kościoła pod wezwaniem Świętej Trójcy w Lyonie.

W ten piękny, wakacyjny już dzień, wspólnota polsko - francuska przeżywała potrójne święto: 1. Uroczystość Świętych Piotra i Pawła, 2. Wspomnienie Świętego Ireneusza - biskupa Lyonu, 3. Pierwszą rocznicę śmierci nieodżałowanego proboszcza Tadeusza Śmiecha. Ponadto, zgodnie z życzeniem obecnego proboszcza, Księdza Pawła Witkowskiego, ten dzień był radosnym świętem, kończącym cały rok pracy i modlitwy. Wiemy, że specjalnie na to święto, przybyli z różnych zakątków Francji przyjaciele Księdza Tadeusza, jego rodzina oraz znajomi. W naszym kościele zgromadzili się licznie Francuzi i Polacy, a także przedstawiciele wspólnot: afrykańskiej, chińskiej i hinduskiej.

O godz. 10.30 została odprawiona uroczysta Msza Święta polsko - francuska, której przewodniczył Ksiądz proboszcz Paweł, w asyście wikariusza parafii, Księdza

Piotra Szota i afrykańskiego księdza współpracującego z parafią, Księdza Alphonse'a Ncogo. Piękno liturgii dopełniały śpiewy dwóch chórów: francuskiego chóru parafialnego i polskiego - „Polonium”. Kazanie wygłosił Ksiądz Paweł, przywołując na początku sylwetkę Św. Ireneusza, jednego z pierwszych biskupów Lyonu, a następnie przedstawił postaci dwóch Apostołów i gigantów wiary: Św. Piotra i Św. Pawła. I mimo że obaj „przeszli przez doświadczenie grzechu, to jednocześnie doświadczyli kochającego spojrzenia Boga” - mówił ksiądz Paweł. Poprzez ukazanie dwóch przeciwstawień: „Grzech” i „Miłosierdzie Boże” kaznodzieja przekazał nam, że każdy może zostać świętym, My także, mimo grzechu. Następnie ksiądz proboszcz przywołał osobę i dzieło Księdza Tadeusza. Uświadomił nam, że każdy z nas doświadczył Dobra za pośrednictwem tego Kaptana. Zachęcił, abyśmy ufnie patrzyli w przyszłość, wspierani jego

Przylecę do Was z dali
by zasiąść do wieczerzy(...)

Niech dobro pozostaje pomocą podnosi
niech bolą rany w przeszłości zadane
Wierze, że Bóg się uśmiechnie też do mnie
patrzac na mosty razem budowane.

(Ks. Tadeusz Śmiech)

modlitwą. Modlitwę wiernych przeczytali w swoich językach: Francuz, Polka - krakowianka, Afrykańczyk, Chinka oraz Hinduska, którzy ubrani byli w tradycyjne stroje swoich krajów.

Na zakończenie Mszy Świętej wszystkie dzieci zebrały się przy wejściu głównym kościoła, pod Krzyżem i wypuściły w niebo sto różnokolorowych balonów, z napisem: „Chrystus Cie kocha”. Następnie wszyscy zebrałi się w sali parafialnej, gdzie Ksiądz Paweł, w bogatej diaporamie, przedstawił nam najpiękniejsze zdjęcia Księdza Tadeusza. Spotkaniu towarzyszyły śpiewy polskie i francuskie, które animowały: Elodie, Elwira, Emeline i Grażyna z akompaniementem

U honorowanie Thadée Kruczyńskiego

W Stiring-Wendel z okazji wręczenia Złotych Medali Polskiej Mi. j. Katolickiej we Fran. j. Panu Thadée Kruczyńskiemu oraz Ks. René Krauzewiczowi odprawiona została uroczysta, niedzielna Msza święta.

Oprawą dla tej wyjątkowej Eucharystii, odprawianej w języku polskim, którą celebrowali, pod pod przewodnictwem Ks. inf. Stanisława Jeża - rektora PMK we Francji, Ks. Stanisław Sokół oraz oczywiście Ks. René Krauzewicz, był piękny śpiew chóru Lutina.

Podczas uroczystości, Ks. Rektor wręczył Złote Medale Zasługi PMK, wraz z dyplomami, Księdzu René Krauzewiczowi, który obchodził ostatnio jubileusz 50-lecia święceń kapłańskich oraz Panu Thadée Kruczyńskiemu, kierownikowi francusko-polskiego chóru Lutina de Stiring-Wendel, od 50 lat zaangażowanemu w działalność zespołu. Medale te są wyrazem wielkiego uznania dla półwiecznej pracy, zaangażowania Odznaczonych i świadectwa ich wiary.

Po zakończonej Eucharystii, zaproszeni goście spotkali się w centrum spotecznym - Habsterdick, na okolicznościowym poczęstunku. Wśród licznie zgromadzonych gości, współpracowników, bliskich i znajomych Odznaczonych, znaleźli się również tutejszy mer Jean-Claude Holtz z innymi przedstawicielami władz samorządowych. Na spotkanie przybyła także Pani Sophie Heintz - przewodnicząca koła Matek Różańcowych oraz Claude Perrin i Guy Rouff.

Ten szczególny dzień na długo zostanie w sercach i pamięci samych odznaczonych jak i pozostałych uczestników uroczystości. □

Opr. I.B. na podst. *Républicain Lorrain* (5.7.14)

skrzypiec (Elwira) i gitary (Ksiądz Paweł Crupa miłośników poezji Księdza Tadeusza recytowała wiankę Jego wierszy po francusku i po polsku: „Przyjdź Duchu Święty”, „Uzdrowiasz me serce”, „Oto jestem”, a także „Długo szukałem”. Najmłodszy parafianin, z siostrą katechetką Marie- Gabrielle, przedstawili żywy spektakl, w którym z dziecięcą

radością i entuzjazmem uczyli prawd Ewangelii, zachęcając do spotkania z Chrystusem. W trakcie uroczystości nasi Księża zostali obdarowani prezentami przez wdzięcznych parafian. Spotkanie upłynęło w milej i rodzinnej atmosferze.

Księżę Tadeuszu, wiemy, że byłeś z nami w tym dniu i prosimy Cię przychodź do nas,

aby nas natchnął Twoją wiarą, nadzieją i miłością. Przychodź, aby zobaczyć czy w naszej parafii patrzymy razem w jednym kierunku. I bądź z nami zawsze, tak jak w ten czerwcowy dzień, który, również dzięki Tobie – był pięknym świętem wiary i radości. □

Maria- Teresa Diupero

Wielka radość w Lille

Niedziela 25 maja była dla wspólnoty polskiej w Lille wielką uroczystością związaną z pięćdziesiątą rocznicą urodzin naszego nam drogiego księdza Marka, dwudziestą rocznicą święceń kapłańskich i dziesiątą rocznicą pełnienia kapłaństwa wśród Polonii w Lille i okolicach.

Wszystko było starannie upiękzone. Kaplica błyszczała czystością, ozdobiona pięknymi kwiatami z ogródka naszego pana kościelnego. Mienia kościelne wykonała nasza niestrudzona pani organistka. Kiedy nasi wierni ministranci szli do ołtarza z Kaptanem, w pośpiechu i ku zaskoczeniu wszystkich, dotoczyły do ołtarza parafianki w tradycyjnych chustach. W momencie kiedy wszyscy doszli przed ołtarz ksiądz Marek był bardzo zaskoczony i wzruszony. Widać było na jego twarzy jak przeżył ten moment. Msza była bardzo uroczysta dla wszystkich. Ksiądz uwypuklił w słowach wszystkie intencje. Na koniec pani Hanna Paprocka wręczyła piękny bukiet uwitę z ogrodowych kwiatów a

słowa wdzięczności wygłosił Tomuś Sidorski. Wszyscy byli zaproszeni do naszej salki. Wyruszyliśmy gromadą na te ucztę, którą zgotowała nasza Stasia Matuszewska. Gościliśmy wyczynami kulinarnymi i przyśpiewkami naszymi polskimi - Naraz Sto lat i nie było końca! Gawędziliśmy wspólnie długi czas. Wszystko, co dobre kończy się szybko i trzeba było rozejść się do domów. Dziękujemy z całego serca księdzu Markowi za jego dobroć zawsze nam okazywaną. Życzymy mu dużo, dużo zdrowia, Bożego błogostawieństwa i by był wśród nas długie – długie lata na niwie kapłańskiej. Jako nasz pasterz, a my jego wierne owce. □

Wierne parafianki

Bierzmowanie w w Roche la Molière

Zofia Charroin

Niedziela 6 lipca była wyjątkowo ważnym dniem dla naszej młodzieży, która po dwóch latach przygotowania – przez księdza Zdzisława Początko – była gotowa na przyjęcie Sakramentu: Bierzmowania. Przystąpiło do niego w kościele Św. Józefa dziewięciu młodych ludzi.

Nad otłarzem umieszczona biała gołębicą – symbol Ducha Świętego, bowiem w tej postaci pojawił się On nad Chrystusem w rzece Jordan.

Uroczystą Mszę świętą sprawuje Ks. Biskup Dominique Lebrun i ks. Zdzisław. Hierarcha, podkreślając swą sympatię dla tutejszej polskiej Wspólnoty, rozpoczyna modlitwą... po polsku, a w kazaniu porusza dwa tematy – istotę modlitwy oraz znaczenie sakramentu Bierzmowania.

Jakie znaczenie ma dla nas modlitwa; czy jest to „odklepanie” w pośpiechu kilku wyuczonych na pamięć słów pacierza, czy autentyczna rozmowa z Bogiem, z Matką Świętą lub innymi świętymi? Czy my, katolicy, mamy czas na zatrzymanie się i zwróceniu do Boga naszych prośb, podziękowań czy uwielbienia? Sam Jezus w ciągu swego życia wiele razy modlił się do Swego Ojca, przekazywał też swoim uczniom słowa modlitwy. Tu rodzi się refleksja osobista: jak ja się modlę? Ile czasu w ciągu dnia ofiaruję, poświęcam na modlitwę...

W drugiej części swej homilii, Ksiądz Biskup mówił o znaczeniu Bierzmowania jako przekazaniu Ducha Świętego, umocnieniu i drodze obrony wiary. Jest to sakrament dojrzałości chrześcijańskiej. Dary Ducha Św. (dar mądrości, rozumu, rady, umiejętności, męstwa, pobożności i bojaźni Bożej) są nadprzyrodzonymi uzdolnieniami podporządkowującymi naszą duszę natchnieniom taski Bożej. To właśnie dzięki tym darom łatwiej postępuje się w doskonałości chrześcijańskiej.

Młodzi przejęci, nieco zestresowani, godnie przyjęli sakrament Bierzmowanie, rozpoczynając słowami „Oto jestem, Oto jestem, Panie Boże, gotowy bronić Twej wiary, oto jestem rycerzem”.

Rodziny, przyjaciele i wszyscy zgromadzeni na tej Mszy św. parafianie odczuwali tę wyjątkową, wspaniałą atmosferę uroczystości, a parafialny chór „Polskie Pokolenia” odśpiewał pięknie kilka pieśni.

Jakże wymowne są tu słowa Ks. Biskupa, skierowane do młodzieży na zakończenie Eucharystii: „Dzisiaj, poprzez Ducha Świętego otrzymaliście Jego dary, teraz idźcie i rozdawajcie je wokół siebie”. □

Parafia Hayange-Knutange-Yutz

Le 26 juin dernier a eu lieu, en l'église de Knutange, la Journée Mondiale de Lutte contre la Torture avec l'ACAT du Val de Fensch.

Après une brève introduction, notre abbé, Waldemar Krasny, a lu le texte des béatitudes (Matthieu 5,1-12) enseignées aux disciples de Jésus sur la montagne.

L'ACAT possède un grand réseau, notamment au sein de la Fédération Internationale des ACAT, qui a un statut consultatif auprès des Nations Unies, du Conseil de l'Europe, et de l'Association des Peuples Africains. Soyons unis pour « se battre, [ensemble,] contre l'injustice [...] », tel est le message à faire passer !

Prions ensemble pour des gens faibles, courageux, qui osent affirmer leur pensée ; pour des gens qui subissent des tortures en tout genre face aux autorités en place, parfois même dans le couloir de la mort, délaissés, sans aucun recours, ou emprisonnés avec de graves séquelles médicales.

Voyez comme nous ne vivons pas tous sur le même pied d'égalité. Prions Le Seigneur qu'il nous guide pour tendre la main à notre prochain. Parce que nous voulons croire dans un monde plus juste.

Remercions le Seigneur d'envoyer des associations solidaires comme l'ACAT, afin que cessent ces terribles sanctions à l'égard d'hommes et de femmes qui subissent la torture au quotidien (horreur, honte, humiliation, mépris, etc.) ; prions pour tous ceux qui luttent pour que survivent les Droits de l'Homme ; Seigneur, viens-nous en aide !

Au-delà du sentiment de vengeance, prions Dieu qu'Il nous aide à contribuer, nous aussi, au retour de la Paix dans le monde ! Seigneur, entends ma prière... □

Eve-Anne Etienne – « Dom Polski Yutz »

Deszcz łask w Paray-le-Monial

W pochmurny poranek 28 czerwca, członkowie paryskiego Arcybractwa Straży Honorowej Najświętszego Serca Pana Jezusa (grupa 14 osób) z proboszczem tutajjszego kościoła polskiego p.w. Wniebowzięcia NMP ks. Wacławem Szubertem i z s. Ligią, sercanką – organistką, udaliśmy się do... źródła Serca Jezusa. Cztery godzinna podróż upiększały nam przyjaźni i kolorowych łask i zbóż. Klimat ten sprzyjał modlitwie i bliższemu za przyjaźnieniu się między sobą.

Paray-le-Monial powitało nas słońcem i bijącą wokół czystością. Całe miasteczko przez swoją ciszę i porządek oddaje szacunek za łaskę jaka je spotkała. Architektura tego dziesięciotysięcznego, pełnego sakralnych budowli – o odcieniach złocieni, „szepotała” dostojnością naszego chrześcijaństwa i objawień (1673-1675), jakich doznała św. Małgorzata-Maria Alacoque z zakonu wizytek. Wyjątkową atmosferę tutejszych uliczek podkreśla nawet woń kwitnących lip. A mijający nas przechodnie swym skupieniem i powagą potęgują nasz nadzwyczajny szacunek wobec tego świętego miejsca.

Dzięki Siostrze Ligii zawitaliśmy do tutejszych Sercanek, które przywitały nas gorącym sercem, tak że poczuliśmy się jedną rodziną. Zapoznaliśmy się tu z życiem św. Małgorzaty-Marii, która pełniła swe funkcje w klasztorze. Była jednak poniżana przez otoczenie, aż po zarzuty o zaburzenia psychiczne. Tymczasem sama Święta „pragnęła być dobrą w swojej biedzie, piękną w swojej niewinności, wrażliwą w swoim poddaniu i szczęśliwą w doznawaniu prześladowania”. Żaliła się Sercu Jezusa, i tłumaczyła ze swojej niedoskonałości i rozproszenia podczas modlitwy, a zwłaszcza Mszy św. Wtedy sam Jezus przemienił jej serce udzielając jej darów z własnego Serca („wziął serce swojej służebnicy i umieścił je w swoim, po czym oddał Małgorzacie na powrót gorejące jej serce” i przydzielił jej świętego spowiednika w osobie ojca Klaudiusza de la Colombière).

Uderzające jest podobieństwo cierpienia św. Małgorzaty-Marii i świętej Faustyny.

Jan Paweł II będąc w tutejszym Sanktuarium w 1986 r. mówił, że bardziej niż kiedykolwiek, nabożeństwo do Bożego Serca odpowiada na potrzeby naszych czasów, a papież Jan XXIII czcił Serce Jezusa przez całe życie.

Taką misję, nabożeństwa do Serca Jezusowego, podjęta jeszcze w XIX wieku, s. Maria od NSPJ Bernaud, założycielka Straży Honorowej (+1903).

Wielkim przeżyciem było dla nas spotkanie z Przełożoną klasztoru Wizytek, w miejscu w którym Pan Jezus ukazał się czterokrotnie św. Małgorzacie-Marii. Jest to klasztor klauzurowy założony przez św. Franciszka Salezego (+1622) i św. Franciszkę de Chantal (+1649). Nie ma tu zwyczaju witania pielgrzymów, jednak S. Przełożona, Meksykanka, dowiedziawszy się, iż przyjeżdżają Polacy należący do Arcybractwa Straży Honorowej NSPJ, zapragnęła spotkać. „Serca Polaków i Najświętsze Serce Pana Jezusa tworzą jedno” – mówiła, dziękowała również za modlitwy o beatyfikację S. Marii oraz za szerzenie kultu NSPJ, o który prosił sam Zbawiciel.

Są miejsca, gdzie być Polakiem to przywilej! Siostra z podziwem wspominała też Polskę, tamtejszy kult serca Pana Jezusa i duży wkład naszego kraju w proces beatyfikacji ich Siostry Założycielki.

Tutejsza kaplica objawień to miejsce szczególnej ciszy i skupienia.

Wnętrze jej daje odczuć głębię objawień i łaskę jakiej tutaj doznała Święta wizytka. Tabernakulum jest w kształcie serca, które czeka na wiernych. Nad ołtarzem jest fresk, przedstawiający jaśniejącą postać Jezusa z otwartym sercem i ranami, a u stop postaci świętych.

Msza św. odprawiona przez naszego Ks. Proboszcza była podkreśleniem Miłosierdzia jakie rozdaje nam Odkupiciel.

Do naszych pielgrzymich przeżyć przyczyniły się i Siostry Sercanki przez udzieloną nam, z polską serdecznością, gościnę. W drodze powrotnej odwiedziliśmy jeszcze miejsce wiecznego spoczynku siostry Marii Bernaud.

Podczas całej tej natchnionej wędrówki „do... źródła Serca Jezusa”, towarzyszyły nam refleksje nad wiarą, nad rozkwitem kultu Serca Jezusa, które jest bezinteresowne miłością posuniętą do oddania życia za nasze zbawienie. Poza tym, jeżeli jesteśmy członkami Straży Honorowej, to trzeba zapytać – czy nasze spotkania z ludźmi promieniają miłością i wyzwalają dobro? Bowiem, poprzez nasze świadectwo życia inni powinni dochodzić do wiary. On, Chrystus, pragnie kształtować nasze serca na wzór swojego. Czcić Serce Jezusa to trwać w jego miłości, to żyć nowym życiem w przyjaźni z Bogiem. Chrystus oddał swe życie w darze za każdego człowieka i wszyscy wierzący są adresatami tej tajemnicy, a nie tylko „garstka” czcicieli ze Straży Honorowej. □

Straż Honorowa Najświętszego Serca Pana Jezusa.

POLVOD**TYLKO POLSKIE FILMY**Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl**BIURO TŁUMACZEŃ
W. A. KOCZOROWSKI**Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub4, villa Juge - 75015 Paris (M° Duplex)
tel. 01 70 28 55 66 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.* **TŁUMACZENIA URZĘDOWE, BIEGŁE I HANDLOWE
NA FRANCUSKI; KOREPETYCJE. TEL. 07 86 85 75 94*** **WYWÓZ GRUZU. TRANSPORT.
120€ – 60€! TEL. 06 20 03 34 85*** **Sprzedam dom - 160 m², 6 pokoi - teren 1500 m.
Znajduję się 100 km od Paryża (kierunek Fontainebleau).
T. 06 33 62 40 94.****Specjalistyczny Gabinet Ortodontyczny
DR AGNÈS PALUCHA**118, av. Jean-Jaurès - 75019 Paris, Métro: Ourcq/Laumière
tél. 01 83 96 03 00* **LUXSUS** - PRZEWOZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA, WROCŁAW,
KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW. TEL.: 06 62 75 50 06;
01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!* **SPRZEDAM** wózek pomocniczy - déambulateur - nowy.
70 euro (cena org. 150 €) **T. 01 48 28 06 10 lub 06 22 20 54 61.**Jeśli uważasz, że masz problem z alkoholem,
alkohol kieruje Twoim życiemPrzejdź na spotkanie **Anonimowych Alkoholików**Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą mężczyzn i kobiet, na życie których wpływa
picie alkoholu. Anonimowi Alkoholicy dzielą się nawzajem doświadczeniem, siłą
i nadzieją, aby wspólnie rozwiązać swój problem – **alkohol**.**Spotkania AA odbywają się w każdy wtorek
w godzinach od 19³⁰ do 21³⁰**

przy kościele św. Genowefy (18, rue Claude Lorrain, 75016 Paris – metro Exalmans)

Anonimowość jest podstawową zasadą Anonimowych Alkoholików**51 Msza św. w intencji Ojczyzny i ofiar katastrofy smoleńskiej***10 lipca, mimo okresu wakacyjnego, spotkaliśmy się, po raz 51 - jak co miesiąc od kwietnia 2010 r. - na Mszy św. „smoleńskiej”, zorganizowanej przez pańskie Stowarzyszenie Obrońców Krzyża w tułajszym kościele polskim Wniebowzięcia NMP.*

Upłynęło już ponad 4 lata od tej tragicznej katastrofy, w której zginął prezydent RP Lech Kaczyński wraz 95 towarzyszącymi mu osobami. Jechali uczcić pamięć Polaków pomordowanych przez Sowieców w Katyniu w 1940 r. i sami zginęli na tej „nieudziejczyj ziemi”.

Co miesiąc, każdego 10- tego, modlimy się za ich dusze, za Ojczyznę i prosimy Matkę Boską, Królową Polski, aby dała nam wytrwać w dążeniu do odkrycia prawdy i rozliczenia winnych tej tragedii. W celu zachowania pamięci o zmarłych w tej katastrofie, ustawiamy u stóp ołtarza tablice z podobiznami Pary Prezydenckiej oraz wszystkich, pozostałych, którzy ponieśli wówczas śmierć pod Smoleńskiem, umieszczamy też zawsze flagę narodową – przepasaną żałobnym kirem, biało-czerwone kwiaty, zapalmy znicze.

Lipcową Mszę św. „smoleńską” rozpoczyna pan Jan Kądek, odśpiewaniem *Bogurodzicy*. Eucharystii przewodniczył miejscowy wika-

riusz - ks. Robert, w asyście ks. Krzysztofa, który wygłosił okolicznościową, wzruszającą homilię. Uroczystości towarzyszyły poczty sztandarowe: organizatorów, Solidarności oraz SPK koło Paryż, obecni byli przedstawiciele Klubu Gazety Polskiej.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom tej Eucharystii za wspólną modlitwę.

Kolejna „smoleńska” Msza św. w intencji śp. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego i pozostałych 95 ofiar katastrofy z 10 kwietnia 2010 r. zostanie odprawiona w kościele polskim Wniebowzięcia NMP w Paryżu (263 bis, rue St Honoré, metro Concorde) - 10 sierpnia (w niedzielę), o godz. 11. (będzie jej towarzyszyła ekipa TV Trwam).

W imieniu organizatorów - paryskiego Stowarzyszenia Obrońców Krzyża, serdecznie zapraszam do udziału w tej sierpniowej Mszy „pamięci”.

Maria Jolanta Dźwigata

Poradnia Psychologicznaprzy Parafii polskiej w Paryżu XVI
- 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje bezpłatnie
- w niedziele o godz. 17⁰⁰**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE****UWAGA!**Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” – 4 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „usługi” – do 10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redakcji GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro; w godz. 9–12h30 i 15–18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkata@club-internet.fr

ZPOLLNIJNYCH WSPOMIENI

**PSYCHOLOG-TERAPEUTA:
TEL. 01 45 88 58 60**

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji,
ciężkich chorób, żałoby...
Poradnictwo legalne

TRANSPORT:

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów,
- przeprowadzki.

T. 06 98 58 86 36

**Zaprasza na week-endy
i wakacje**

Polski ośrodek wakacyjny
położony na Opalowym Wybrzeżu obok Le Touquet Paris Plage

Niskie ceny, zniżki dla młodzieży,
dzieci do lat 3 za darmo!

Rezerwacja :
Stella Maris - 376 chemin Baillarquet - 62780 Stella-Plage
Tél. 03 21 94 73 65 - Fax : 03 21 94 63 55
contact@stellamaris-vacances.com - www.stellamaris-vacances.com

TŁUMACZENIA – KONSULTACJE PRAWNE

**S. Bocianowski - dr Prawa Międzynarodowego
SPECJALISTA PRAWA POLSKIEGO
Ekspert Sądowy – Tłumacz Przysięgły**

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

Sprawy małżeńskie, administracyjne, emerytalne,
spadkowe, nieruchomości itp. w Polsce i we Francji.

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE
przewożenie ciała do Polski - pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)

Tel. 02 31 78 25 93 – mówimy po francusku
Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

**Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.**

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)

do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

SZKOŁA POLSKA,

prowadzona przez «ABC 2013» przy parafii Miłosierdzia
Bożego w 17 dzielnicy Paryża - 20, rue Legendre,
przyjmuje zapisy dzieci na zajęcia w środy i w soboty
(poranne, popołudniowe lub cały dzień)
oraz na katechizację w niedziele (rano)

w roku szkolnym 2014/2015.

Przyjmujemy dzieci do zerówek, klas 1-6, grup przedszkol-
nych i młodzieżowych.

Informacje i zapisy: tel. 06.25.74.75.57.

**Anonimowi Alkoholicy
niedziela, godz. 17:00**

spotkania otwarte dla
wszystkich zainteresowanych

GRUPA POLSKOJEZYCZNA
„NIEDZIELNA”

**3 Rue Rampal
75019 Paris**

Belleville

tel. kontaktowe:
0 625 973 095
0 618 916 541

Rozliczenia księgowe. 07 60 74 90 98

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

chirurgien-dentiste

33, rue Poissonnière - 75002 Paris, M^o Bonne Nouvelle

tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15

(mówimy po polsku)

**AL-ANON
ALATEEN**

Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych
i przyjaciół alkoholików

Anonimowość jest podstawową za-
sadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!
Tel: 06 26 45 56 46

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i męż-
czyzn, na życie których wpływa picie
alkoholu członka rodziny lub bliskiej
osoby. Krewni oraz przyjaciele mogą
wiele uczynić, aby pomóc zarówno so-
bie jak i osobie mającej problem z al-
koholem. **Spotkania odbywają się w
każdy wtorek o godzinie 20**

(w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu
- metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni
wtorek każdego miesiąca o **godz. 20**

**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE**

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'emigration polonaise)

N° 28 (2554): 3-10.8.2014

Commission paritaire N°: 0515 G. 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) - tél. 01 55 35 32 32
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż - Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA - 2, rue du 19 mars 1962 - 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) - 56,60 €, pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 23.7.2014

Inf. o prenumeracie na str. 3

UBEZPIECZENIA PO POLSKU Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac - 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS - www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

4 - 17 sierpnia 2014

PONIEDZIAŁEK

4 sierpnia

9²⁰ Polonia w Komie 9³⁰ Baśnie i bajki polskie 9⁴⁰ Notatnik przyrodniczy - serial 9⁵⁰ Dom na głowie - serial 10²⁵ Naturalnie zakręcani 11⁰⁰ Made in Poland 11⁴⁰ Galeria - serial 12⁰⁵ Bulionerzy - serial 12²⁵ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Ranczo(2) - serial 14⁴⁰ Kulturalni PL 15⁴⁰ Smaki polskie 16⁰⁰ Złotopolscy - telenowela 16³⁰ Alchemia zdrowia i urody 16⁵⁵ Galeria - serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówka 17⁵⁵ Bulionerzy - serial 18²⁵ Dokument 18⁵⁵ Czas honoru - serial 19¹⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówka 20⁵⁰ Ja wam pokażę! - serial 21¹⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Komisarz Alex - serial 23⁴⁰ Dokument 0⁴⁵ Galeria - serial 1¹⁰

Łamigłówka 1¹⁵ Dom na głowie - serial 1⁴⁵ Dobranocka

WTOREK

5 sierpnia

9²⁰ Polonia w Komie 9³⁰ Król Maciuś I 9⁴⁰ Notatnik przyrodniczy 9⁵⁰ Rodzina Leśniewskich - serial 10²⁵ Dzika Polska - serial 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ 2 strony medalu - serial 12⁰⁵ Bulionerzy - serial 12²⁵ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Londyńczycy - serial 13⁵⁰ Dokument 14⁵⁵ Koncert 16⁰⁰ Złotopolscy - telenowela 16³⁰ W stronę piękna 16⁵⁵ 2 strony medalu - serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówka 17⁵⁵ Bulionerzy - serial 18²⁵ Dokument 18⁵⁵ Czas honoru - serial 19¹⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówka 20⁵⁰ Nowa - serial 21¹⁵ Polonia w

Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Falszerze Powrót sfory(2) - serial 0²⁰ Koncert 0⁴⁵ 2 strony medalu - serial 1¹⁰ Łamigłówka 1¹⁵ Rodzina Leśniewskich - serial 1⁴⁰ Dobranocka

ŚRODA

6 sierpnia

9²⁰ Polonia w Komie 9³⁰ Król Maciuś I 9⁴⁰ Notatnik przyrodniczy 9⁵⁰ Do przerwy 0¹ - serial 10²⁵ Dzika Polska - serial 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ 2 strony medalu - serial 12⁰⁵ Bulionerzy - serial 12²⁵ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Ja wam pokażę! - serial 13⁵⁰ Studio Wschód 14²⁵ Okrasa łamie przepisy 14⁵⁵ Koncert 16⁰⁰ Złotopolscy - telenowela 16³⁰ Wilnoteka 16⁵⁵ 2 strony medalu - serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówka 17⁵⁵ Bulionerzy - serial 18²⁵ Doku-

PROGRAM

4 - 10 sierpnia 2014

PONIEDZIAŁEK

21 lipca

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Stowo życia 9³⁰ Vatican magazine 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11³⁰ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ By odnowić oblicze ziemi 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Dok. 15¹⁰ Reportaż 15¹⁵ Św. na każdy dzień 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Wspomnienia z Wilna 16³⁰ Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ Reportaż 17²⁰ Stowo życia 17²⁵ Św. na każdy dzień 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Spotkanie RRM 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Św. na każdy dzień 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

WTOREK

22 lipca

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Reportaż 9⁰⁵ Św. na każdy dzień 9¹⁰ Reportaż 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak My to widzimy 10⁴⁵ Tydzień z Ziemi Św. 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13⁴⁵ Bitwa pod Płowcami 14⁰⁰ Film 15³⁵ Dok. 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Kalejdoskop młodych 16⁴⁵ Dok. 17⁰⁰ Aromatyczne inspiracje 17²⁰ Stowo życia 17²⁵ Św. na każdy dzień 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

ŚRODA

23 lipca

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. Widzenia 8⁴⁰ Stowo życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Kalejdoskop młodych 9³⁰ Aromatyczne inspiracje 9⁵⁵ Św. na każdy dzień 10⁰⁰ Dok. 10³⁵ Św. na każdy dzień 11⁰⁰ Dok.(2) 12⁰⁰

Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dok.(2) 13⁵⁵ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Film 15³⁵ Św. na każdy dzień 15⁴⁰ Dok. 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Dok. 16⁵⁰ Św. na każdy dzień 17⁰⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

CZWARTEK

24 lipca

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Stowo życia 8⁴⁵ Film 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁰ Dok. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11³⁵ Drogowskazy zdrowia 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Dok.(2) 14⁵⁰ Stowo życia 14⁵⁵ Św. na każdy dzień 15⁰⁰ Dok.(2) 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Rozrywka 16⁴⁵ Stowo życia 16⁵⁰ Św. na każdy dzień 16⁵⁵ Przegląd Niedzieli 17⁰⁰ Dok. 17²⁵ Św. na każdy dzień 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec [0] 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

PIĄTEK

25 lipca

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. Widzenia 8⁴⁰ Stowo życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Św. na każdy dzień 9¹⁰ Rozrywka 9⁴⁰ Św. na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11³⁵ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13⁴⁵ Dok. 14⁰⁰ Film 14⁵⁰ Dok. 15⁰⁰ Koronka do Miłos. Bożego 15²⁰ Dok. 15⁴⁵ Św. na każdy dzień 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ 7 sakrament 16⁴⁰

Reportaż 16⁵⁵ Św. na każdy dzień 17⁰⁰ Reportaż(2) 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

SOBOTA

26 lipca

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Stowo życia 9⁰⁰ Dok. 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Dok. 10⁰⁰ Informacje 10³⁵ Polski pkt. Widzenia 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Reportaż 13²⁰ 7 sakrament 13⁵⁰ Stowo życia 13⁵⁵ Film 15³⁰ Powrót do Domu Ojca 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Mocni w wierze 16⁴⁰ Sanktuarium 17⁰⁰ Z PE 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

NIEDZIELA

27 lipca

8⁰⁰ Stowo życia 8⁰⁵ Polski pkt. widzenia 8³⁰ Z PE 9⁰⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Przegląd Źródła 9²⁰ Przegląd Niedzieli 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Msza Św. 10³⁰ Św. na każdy dzień 10³⁵ Dok.(2) 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ By odnowić oblicze ziemi 14³⁰ Dok. 15²⁵ Św. na każdy dzień 15³⁰ Dok. 16⁰⁰ Informacje 15²⁰ Stowo życia 15²⁵ Św. na każdy dzień 15³⁰ Dok. 15⁵⁵ Św. na każdy dzień 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dok. 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Film 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Vatican magazine. □

Program TV Trwam od (poniedziałku) 4 sierpnia do (niedzieli) 17 sierpnia ma podobną ramówkę programową

ment 18⁵⁵ Czas honoru – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁰ Pogoda na piątek – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Oficerowie(2) – serial 0²⁰ Rozrywka 0⁴⁵ 2 strony medalu – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Do przerwy 0¹ – serial 1⁴⁵ Dobranocka

CZWARTEK **7 sierpnia**

9²⁰ Polonia w Komie 9³⁰ Król Maciuś I 9⁴⁰ Notatnik przyrodniczy 9⁵⁰ Żegnaj Rockefeller 10²⁵ Dziką Polską – serial 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ 2 strony medalu – serial 12⁰⁵ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁴⁵ Pogoda na piątek – serial 14⁴⁵ Koncert 15⁴⁰ Smaki polskie 16⁰⁰ Złotopolscy – telenowela 16³⁰ Klimaty i smaki 16⁵⁵ 2 strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Bulionerzy – serial 18²⁵ Dokument 18⁵⁵ Czas honoru – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁵ Komisarz Alex – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Głina – serial 23³⁵ Dokument 0³⁵ Felieton 0⁴⁵ 2 strony medalu – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Żegnaj Rockefeller 1⁴⁵ Dobranocka

PIĄTEK **8 sierpnia**

9²⁰ Polonia w Komie 9³⁰ Król Maciuś I 9⁴⁰ Notatnik przyrodniczy 9⁵⁰ Bajki Pana Bałagana 10²⁵ Dziką Polską – serial 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ 2 strony medalu – serial 12⁰⁵ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁵⁰ Komisarz Alex – serial 14⁴⁵ Latoteka 15⁴⁰ Smaki polskie 16⁰⁰ Złotopolscy – telenowela 16³⁰ Błękitne wakacje 16⁵⁵ 2 strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Bulionerzy – serial 18²⁵ Dokument 18⁵⁵ Czas honoru – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁵ Na dobre i na złe – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Film 0¹⁵ Felieton 0⁴⁵ 2 strony medalu – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Bajki Pana Bałagana 1⁴⁰ Dobranocka

SOBOTA **9 sierpnia**

8³⁵ Polonia 24 9³⁰ Polonia w Komie 9⁴⁵ Błękitne wakacje 10¹⁰ Serial 11⁰⁰ Zaklęty Dwór – serial 12⁰⁵ Łamigłówa 12¹⁵ Pamiętaj o mnie 12³⁵ Bank nie z tej Ziemi – serial 13³⁰ Makłowicz w podróży 14⁰⁰ Na dobre i na złe – serial 15⁰⁰ Koncert 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Londyńczycy – serial 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Rozrywka 21³⁵ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Polacy tu i tam 22⁴⁰ Lalka – serial 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁰ Dobranocka

NIEDZIELA **10 sierpnia**

8²⁰ Polacy tu i tam 8⁵⁵ Łamigłówa 9⁰⁰ Nasza-armia.pl 9²⁵ Tajemnica Sagali 10⁰⁰ Ziarno 10³⁰ Noce i dni – serial 11³⁵ Pamiętaj o mnie 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁰ Między ziemią a niebem 12⁴⁵ Reportaż 13⁰⁰

Msza Św.– kościół Narodzenia NMP Sianów 14²⁰ Koncert 15²⁰ Lalka – serial 16⁵⁵ Made in Poland 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ M jak miłość – serial 18⁴⁵ Dokument 19¹⁵ Błękitne wakacje 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Ranczo(2) – serial 22³⁰ Pamiętaj o mnie 22⁴⁵ Reportaż 23⁰⁰ Noce i dni – serial 0⁰⁵ Co tu jest grane? 0³⁰ Reportaż 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁰ Dobranocka

PONIEDZIAŁEK **11 sierpnia**

9²⁰ Polonia w Komie 9³⁰ Król Maciuś I 9⁴⁰ Notatnik przyrodniczy 9⁵⁰ Dom na głowie – serial 10²⁵ Naturalnie zakręcenie 11⁰⁰ Made in Poland 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁵ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Ranczo(2) – serial 14⁴⁰ Kulturalni PL 15⁴⁰ Smaki polskie 16⁰⁰ Złotopolscy – telenowela 16³⁰ Alchemia zdrowia i urody 16⁵⁵ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Bulionerzy – serial 18³⁰ Magazyn 18⁵⁵ Czas honoru – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁰ Ja wam pokażę! – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Komisarz Alex – serial 23⁴⁰ Rozrywka 0³⁵ Felieton 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Dom na głowie – serial 1⁴⁵ Dobranocka

WTOREK **12 sierpnia**

9²⁰ Polonia w Komie 9³⁰ Król Maciuś I 9⁴⁰ Notatnik przyrodniczy 9⁵⁰ Rodzina Leśniewskich – serial 10²⁵ Dziką Polską – serial 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ 2 strony medalu – serial 12⁰⁵ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Londyńczycy – serial 13⁵⁰ Dokument 14⁵⁰ Koncert 16⁰⁵ Złotopolscy – telenowela 16³⁵ Reportaż 16⁵⁵ 2 strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Bulionerzy – serial 18²⁵ Dokument 18⁵⁵ Czas honoru – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁰ 4 władza – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Fatszerze Powrót sfory(2) – serial 0²⁰ Rozrywka 0⁴⁵ 2 strony medalu – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Rodzina Leśniewskich – serial 1⁴⁰ Dobranocka

ŚRODA **13 sierpnia**

9²⁰ Polonia w Komie 9³⁰ Król Maciuś I 9⁴⁰ Notatnik przyrodniczy 9⁵⁰ Do przerwy 0¹ – serial 10²⁵ Dziką Polską – serial 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ 2 strony medalu – serial 12⁰⁵ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Ja wam pokażę! – serial 13⁵⁰ Studio Wschód 14²⁵ Magazyn 14⁵⁵ Koncert 15⁴⁰ Smaki polskie 16⁰⁰ Złotopolscy – telenowela 16³⁰ Wilnoteka 16⁵⁵ 2 strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Bulionerzy – serial 18²⁵ Dokument 18⁵⁵ Czas honoru – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁰ Pogoda na piątek – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Oficerowie(2) – serial 0²⁰ Rozrywka 0⁴⁵ 2 strony medalu – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Do przerwy 0¹ – serial 1⁴⁵ Dobranocka

CZWARTEK **14 sierpnia**

9²⁰ Polonia w Komie 9³⁰ Król Maciuś I 9⁴⁰ Notatnik przyrodniczy 9⁵⁰ Żegnaj Rockefeller 10²⁵ Dziką Polską – serial 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ 2 strony medalu – serial 12⁰⁵ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁴⁵ Pogoda na piątek – serial 14⁴⁵ Koncert 15⁴⁰ Smaki polskie 16⁰⁰ Złotopolscy – telenowela 16³⁰ Klimaty i smaki 16⁵⁵ 2 strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Bulionerzy – serial 18²⁵ Dokument 18⁵⁵ Czas honoru – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁵ Komisarz Alex – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Oficerowie – serial 23⁴⁰ Dokument 0⁴⁵ 2 strony medalu – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Żegnaj Rockefeller 1⁴⁵ Dobranocka

PIĄTEK **15 sierpnia**

9⁴⁰ Polonia w Komie 9⁵⁰ Król Maciuś I 10⁰⁵ Bajki Pana Bałagana 10³⁵ 2 strony medalu – serial 11⁰⁰ Bulionerzy – serial 11²⁵ Łamigłówa 11³⁵ Święto Wojska Polskiego 2014 13²⁰ M jak miłość – serial 14²⁰ Komisarz Alex – serial 15¹⁰ Dokument 15⁵⁰ Latoteka 16²⁵ Błękitne wakacje 16⁵⁵ 2 strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁴⁵ Łamigłówa 17⁵⁵ Bulionerzy – serial 18³⁰ Dokument 18⁵⁵ Czas honoru – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Dokument 0¹⁰ A. Młynarska rozmawia 0⁴⁵ 2 strony medalu – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Bajki Pana Bałagana 1⁴⁰ Dobranocka

SOBOTA **16 sierpnia**

8⁵⁵ Polonia 24 9³⁰ Polonia w Komie 9⁴⁵ Błękitne wakacje 10¹⁰ Serial 11⁰⁰ Zaklęty Dwór – serial 12⁰⁵ Łamigłówa 12¹⁵ Pamiętaj o mnie 12³⁵ Bank nie z tej Ziemi – serial 13³⁰ Makłowicz w podróży 14⁰⁰ Na dobre i na złe – serial 15⁰⁰ Rozrywka 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Londyńczycy – serial 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Rozrywka 21³⁵ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Polacy tu i tam 22⁴⁰ Lalka – serial 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁰ Dobranocka

NIEDZIELA **17 sierpnia**

8²⁰ Polacy tu i tam 8⁵⁵ Łamigłówa 9⁰⁰ Nasza-armia.pl 9²⁵ Tajemnica Sagali 10⁰⁰ Ziarno 10³⁰ Noce i dni – serial 11³⁵ Pamiętaj o mnie 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁰ Między ziemią a niebem 12⁴⁵ Reportaż 13⁰⁰ Msza Św.– kościół Bożego Ciała w Tucholi 14²⁰ Koncert 15²⁰ Lalka – serial 16⁵⁵ Made in Poland 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ M jak miłość – serial 18⁴⁵ Dokument 19¹⁵ Błękitne wakacje 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Ranczo(2) – serial 22³⁰ Pamiętaj o mnie 22⁴⁵ Reportaż 23⁰⁰ Noce i dni – serial 0⁰⁵ Co tu jest grane? 0³⁰ Reportaż 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁰ Dobranocka. □

„Francja może dziś obchodzić 70 rocznicę szczęśliwego wyzwolenia Paryża, zaś stolica Polski –

Warszawa – 70. rocznicę rozpoczęcia heroicznej walki i... klęski żołnierzy, mieszkańców i samego miasta.”

- str. 12

